ФИФI ФЫМЫГъЭПУД, ФИ IЕЙ ФЫМЫГъЭПЩКIУ

АДЫГЭ ПСАЛЪЭ

АДЫГСКОЕ СЛОВО

КъБР-м И ПАРЛАМЕНТЫМРЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЭМРЭ Я ГАЗЕТ ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КБР

1924 ГЪЭМ И МЭКЪУАУЭГъУЭ МАЗЭМ И 1 ЛЪАНДЗРЭ КЪЫДОКI

№174 (23.582) ● 2017 гъэм фокIадэм (сентябрым) и 12, гъубж ● Тхьэмахуэм тхуэ къыдокI ● И уасэр зы тумэнщ ● adyghe@mail.ru adyghepsale.ru

«ИгъащIэкIэ Урысейм дригъусэу» фэеплъым деж

УФ-м и Федеральнэ Зэхуэсым Федерацэмкlэ и Советым и Унафэщl Матвиенкэ Валентинэ, УФ-м и Президентым и полномочнэ лIыкIуэу Кавказ Ищхьэрэ федеральнэ округым щыIэ Белавенцев Олег, КъБР-м и Iэтащхьэ КIуэкIуэ Юрий сымэ удз гъэгъахэр щагъэуващ «ИгъащIэкIэ Урысейм дригъусэу» фэеплъу Налшык къалэ дэтым.

АПХУЭДЭУ ахэр хэтащ Къэбэрдей-Балъкъэрым щыIэ щэнхабзэ центрэхэм къызэрагъэпэща «Лъэпкъыбзэм я плъыфэхэр» фестивалым. Сабий творчествэмкlэ «Дыгъафlэ къалэ» академием, Перинатальнэ центрым, мэкъумэш, промышленность Iэнатlэм и зэфlэкIэхэр щагъэлъагъуэ выставкэми щыIахэщ.

КъБР-м и Iэтащхьэмрэ Правительствэмрэ я пресс-Iуэхущlапlэ.

Удз гъэгъахэр хуагъэтIылъ

Къэбэрдейр Урысейм зэрыгухьэрэ илъэс 460-рэ зэрырикъум иращIэкI дауэдапщэм хэтыну къарагъэблэгъа Абхъаз Республикэм и Президент Хаджимбэ Раулрэ КъБР-м и Iэтащхьэ КIуэкIуэ Юрийрэ удз гъэгъахэр тралъхьащ Къэбэрдей-Балъкъэрым щыщу куржы-абхъаз зауэм хэкIуэда щIалэхэм я фэеплъу Налшык къалэ дэтым.

1992 - 1993 гъэхэм Абхъазым къыщыхъуахэр къыгуэхьпIэ имыIэу Къэбэрдей-Балъкъэрым и тхыдэм и зы Iыхьэщ. Ди лъахэгъу щIалэу 59-м я псэр щIатащ къуэш республикэм и щхьэхуитыныгъэм папщIэ.

ХэкIуэдахэм я фэеплъыр ягу зэрилъыр ягъэлъагъуэу щыгъуэ пэкIым кърихьэлIат куржы-абхъаз зауэм и ветеранхэр, къэзымыгъэзэжахэм я Iыхьлыхэр.

КъБР-м и Iэтащхьэмрэ Правительствэмрэ я пресс-Iуэхущlапlэ.

«ИгъащIэкIэ Урысейм дригъусэу» фэеплъым деж

УФ-м и Федеральнэ Зэхуэсым Федерацэмкlэ и Советым и Унафэщl Матвиенкэ Валентинэ, УФ-м и Президентым и полномочнэ лIыкIуэу Кавказ Ищхьэрэ федеральнэ округым щыIэ Белавенцев Олег, КъБР-м и Iэтащхьэ КIуэкIуэ Юрий сымэ удз гъэгъахэр щагъэуващ «ИгъащIэкIэ Урысейм дригъусэу» фэеплъу Налшык къалэ дэтым.

АПХУЭДЭУ ахэр хэтащ Къэбэрдей-Балъкъэрым щыIэ щэнхабзэ центрэхэм къызэрагъэпэща «Лъэпкъыбзэм я плъыфэхэр» фестивалым. Сабий творчествэмкlэ «Дыгъафlэ къалэ» академием, Перинатальнэ центрым, мэкъумэш, промышленность Iэнатlэм и зэфlэкIэхэр щагъэлъагъуэ выставкэми щыIахэщ.

КъБР-м и Iэтащхьэмрэ Правительствэмрэ я пресс-Iуэхущlапlэ.

КъБР-м и Iэтащхьэр КъумпIыл Мурат йохъуэхъу

КъБР-м и Iэтащхьэ КIуэкIуэ Юрий хэтащ Адыгэ Республикэм и Iэтащхьэу хаха КъумпIыл Мурат и къулыкъум щыпэрыхьэм иращIэкIа гуфIэгъуэ зэхьхьэм.

АДЫГЭ Республикэм и Къэрал Советым - Хасэм ирегъэкIуэкIа IэIэт щхъум ипкъ итклэ щIынальэм и Iэтащхьэ хъуащ КъумпIыл Мурат.

- Адыгеймрэ Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ зэкъуэшыныгъэм и къуэпсе быдэрэ зэныбжьэгъугъэ лъэщкIэ зэпыщIэуэ лIащIыгъуэ зыбжанэ хъуауэ къыздокIуэкI, - жиIащ КъБР-м и Iэтащхьэ КIуэкIуэ Юрий, гуфIэгъуэ зэIущIэм къыщыщIапсалъэм. - Си фIэщ мэхъу ди зэпыщIэныгъэхэм хэхъуэу, дызэдефIакIуэу иджыри куэдрэ дызэрызэдэгъуэгурыкIуэнур. НэгъуэщIу хъункIи IэмалкIэхъуи, сыту жыпIэмэ дэ дызэкъуегъэувэ ди блэкIар зыуэ зэрыщытым, дызыхущIэкъурри ди лъахэр, кавказ щIыналъэр, Урысейр нэхъри егъэфIэкIуэнырщ.

Къэбэрдей-Балъкъэрым и щIыхьэм, КъБР-м и Парламентымрэ Правительствэмрэ я щIэкIэ КIуэкIуэ Юрий КъумпIыл Мурат екъуэхъуащ щIыналъэ Iэтащхьэм и къулыкъур екъулIэныгъэхэр иIэу ирихьэкIыну икIи Адыгеймрэ щыпсэуэм мамырыгъэрэ гуфIэгъуэрэ я куэду псэуну зэригуапэрэ къыхигъэщащ.

КъБР-м и Iэтащхьэмрэ Правительствэмрэ я пресс-Iуэхущlапlэ.

● Дыгъуасэ

КIуэкIуэ Юрий щыIащ Эльбрус посёлкэм и администрацэм и Iэтащхьэ Джаппуев Мусса щыщIалъхьэм

Эльбрус посёлкэм и администрацэм и Iэтащхьэ Джаппуев Мусса дыгъуасэ щыщIалъхьэм Къэбэрдей-Балъкъэрым и Iэтащхьэ КIуэкIуэ Юрий щыIащ.

2017 гъэм фокIадэм и 1-м сыхьэти 3-м нэблагъуэ Джаппуев Мусса и автомашинэм ису ежьащ ятIэпсыр къыщIехынкIэ шынагъуэ здэщIыIэ щIыпIэмкIэ, хуей хъумэ, щIыхухэм и чэзум хъыбар яригъэщIэн папщIэ. ЗдэкIуэм гъэзэгр кIуэцIрыхуэри транспортыр псым ихьащ.

МахуибгъукIэ щIыхуэ 500-м щIигъуэ къэлъыхъуэныгъэхэр щрагъэкIуэкIащ Бахьсэн псым и ежьхьипIэм и кIыхьагъкIэ. Авиацэри къагъэсэбэпащ. ФокIадэм и 10-м хьэдэр хэщIагъуэтыжащ Бахьсэн Ипщэ къуажэмрэ Тырныауэ къалэмрэ я зэхуакум.

«Дэ тфIэкIуэдащ республикэм и къуэ пэжыр. Джаппуев Мусса хэкIуэдащ къулыкъукIэ и къалэнхэр игъэзащIэурэ. И псэ емыблэжу ар шынагъуэм хуэкIуащ, щIыхуэр къиргъэлын папщIэ. Ар щIыхуэкIу нэсым хуэфэщэн Iуэхугъэщ. Къэбэрдей-Балъкъэрым и щIыхубзм я гум абы и фэеплъыр игъащIэкIэ къинэнщ», - жиIащ КIуэкIуэм, благъэхэмрэ Iыхьлыхэмрэ защIыхуигъаэзэм.

Щыгъуэ Iуэхугъуэхэм хэтащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и Парламентымрэ Правительствэмрэ я унафэщIхэр, муниципальнэ къэхъуныгъэхэм я администрацэхэм я Iэтащхьэхэр, щIыпIэм щыпсэу щIыхущIэкIэр.

Джаппуев Мусса Руслан и къуэр 1984 гъэм мэлыжьыхьым и 28-м Бахьсэн къалэм къыщIалъхуащ. 2006 гъэм Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетыр тхыдэмкIэ егъэджакIуэ Iэщlагъэр иIэу къиухащ. Нейтринэ посёлкэм и МОУ СОШ-м лэжьэн щыщIидзащ, иужькIэ щIыпIэ самоуправленэм и Советым и унафэщIым и Iуэздзэу щытащ, 2016 гъэм щегъэжьауэ Эльбрус посёлкэм и администрацэм и Iэтащхьэщ. Унагъуэщ, бынитI иIэщ.

Республикэм и унафэщIэкIэм сыт и лъэныкъуэкIи зыщIагъэкъуэнущ хэкIуэдахэм я унагъуэхэм.

ЯРОСЛАВСКАЯ Маринэ.

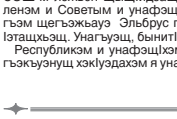

♦Япэ медицинэ дэIэпыкъуныгъэ хуэныкъуэм зыщIэгъэкъуэным и дунейпсо махуэщ

♦Украинэм физкультурэмрэ спортымрэ я махуэр щагъэлъапIэ

♦Украинэ кином и махуэщ

♦1492 гъэм Колумб Христофор Америкэр къызэIуихащ.

♦1698 гъэм Таганрог къалэм и лъабжьэр ягъэтIылъащ.

♦1934 гъэм Латвием, Литвам, Эстонием политикэ зэгухьэныгъэ къызэрагъэпэщащ. Женевэ Iэ зыщытрадза а зэгурыIуэныгъэр тхыдэм хыхьащ Балтикэ Антантэ цIэр иIэу.

♦1953 гъэм Хрущев Никитэ КПСС-м и ЦК-м и япэ секретару хахащ.

♦1953 гъэм Кеннеди Джонрэ Бувье Жаклин Лирэ я нэчыхьыр ятхащ.

♦1959 гъэм «Восток-Л» совет ракетэр япэу Мазэм лъэтащ икIи СССР-м и ныпымрэ гербымрэ ихьащ.

♦Франджы физик, Нобель и премиер зыхуагъэфащэ **Жолио-Кюри Ирен** къызэралъхурэ илъэси 120-рэ ирокIу.

♦КъШР-м и цIыхубз тхакIуэ **Брат Хьэбас** къызэралъхурэ илъэс 87-рэ ирокIу.

♦Театрымрэ киномрэ я актрисэ, режиссёр, СССР-м и цIыхубз артисткэ **Доронинэ Татьянэ** къызэралъхурэ илъэс 84-рэ ирокIу.

♦Дирижёр, скрипкэм Iэзэ дыдэу зэреуэмкIэ дунейпсом цIэрыIуэ щыхъуа, СССР-м и цIыхубз артист **Спиваков Владимир** и ныбжьыр илъэс 73-рэ ирокIу.

♦Совет фигуристкэ, олимп чемпионкэ, жылагъуэ лэжьакIуэ **Роднина Иринэ** и ныбжьыр илъэс 68-рэ ирокIу.

♦КъБР-м щыхъ зиIэ и артист **Шэджыбзэщlэ Аслъэнбий** и ныбжьыр илъэс 67-рэ ирокIу.

● КъБР-м и Парламентым

«Иджыри зэ щыхьэт сытохъуэ»

Тэтэрстан Республикэм и Къэрал Советым и Унафэщl Мухаметшин Фарид зи пашэ парламент лIыкIуэхэр хэтащ Къэбэрдей-Балъкъэрыр Урысей къэралыгъуэм зэрыгухьэрэ илъэс 460-рэ зэрырикъум иращIэкIа гуфIэгъуэ дауэдапщэхэм.

ТэтэрыМ къикIа хьэщIэхэм я махуэр къыщыщIидзар КъБР-м и Парламентращ. Ахэр ирагъэблэгъащ КъБР-м законхэр къыдэзыгъэкI и орган нэхъыщхьэм и унафэщI Егоровэ Татьянэ, абы и къуэдзэхэм, комитетхэм, фракцэхэм я Iэтащхьэхэм, аппаратым хэтхэм.

Тэтэрстаным и лIыкIуэхэм Парламентым и унэр къаплъыхьащ, ди лъахэмрэ республикэм парламентаризмэр зэрыщыщэфIэуэвамрэ я тхыдэм кIэщIу зыщагъэгъуэзащ. КъБР-м и Совет Нэхъыщхьэм, Парламентым илъэс блэкIахэм и унафэщIу щытахэм я сурэт гъэлъэгъуэныгъэм еплъащ хьэщIэхэр.

1993 гъэм и дыгъэгъазэм республикэм закон къыдэзыгъэкI и органым хагъэхьэнуэр щIэрыщIэу хахат. Ар палатитI хъууэ ягъэпсат: Республикэм и Совет, Нэхущ Заурбий и пашэу, лIыкIуэхэм я Совет, Жабоев Мэхьмуд и Iэтащхьэу.

ХьэщIэхэр къызытекIухьа Iуэхум нэхъ ехьэлIат Парламентым и ещанэ къатым щыфIэдза сурэтыр. Ар зыщIар Художествэхэмкlэ Урысей академием и член-корреспондент Сэвкlуий Хьэмидщ. Абы къыщыгъэлъэгъуащ Къэбэрдейр Урысейм зэрыгухьэнум къэбэрдеипщхэр щытепсэлъыхь дакъикъэр.

Тэтэрстаным и лIыкIуэхэр КъБР-м и Парламентым и Президиумым хэтхэм яIущIащ. Абы хэтащ КъБР-м и Iэтащхьэмрэ Правительствэмрэ я лIыкIуэу КъБР-м и Парламентымрэ хеящIэ Iуэхущlапlэхэмрэ щыIэ ДыщэкI Мадинэрэ КъБР-м и Къэзыщlэ-къэзыбж палатэм и унафэщI КIасэ Динэрэ.

«СтIол хъурейр» къыщызэIуихым Егоровэ Татьянэ къызэхуэсахэм ягу кьиригъэкIыжащ Тэтэрстаным и Къэрал Советымрэ КъБР-м и Парламентымрэ зэрызэдэлэжьэну зэгурыIуэныгъэм мэкъуаугъуэ маздм Къэзан Iэ щытрадзауэ зэрыщытар, иджы езыхэр къызэрыкIуам а Iуэхум къызэрыпищэр.

Къэбэрдей-Балъкъэрыр Урысейм зэрыгухьэрэ илъэс 460-рэ зэрырикъум теухуа гуфIэгъуэ зэIущIэхэр ди щIыналъэр къащIыхуныжкIэ, ди цIыхухэр зэрыпсэур, КъБР-м и унафэщIхэр зэрылажьэр зрагъэлъагъуныжкIэ сэбэп зэрыхъунур жиIащ Егоровэм. ИкIи дыщIигъуащ гъэмахуэм лъандэрэ КъБР-м и парламентарийхэмрэ Тэтэрстаным и Къэрал Советым хэтхэмрэ нэхъ зыщIэ зэрыхъуар.

- Ар республикитIми яфI зэкIыну Iэхущ. Тэтэрстаныр Урысейм и щIыналъэ нэхъ зызыужьахэм ящыщщ, Къэзан УФ-м щыIэ къалащхьэхэм я нэхъ лъэрызехьэщ. Дэ щапхъэ зытетхэм диIэщ, - жиIащ КъБР-м и Парламентым и Унафэщым. - Къэбэрдей-Балъкъэрыр Тэтэрстаным хуэдэу мыинми, абы и Iэмалхэм хуэдиз димыIэми, Урысей Федерацэм и законодательствэм дыкъызэрыхуэсэбэпыным иужь дитщ.

Егоровэ Татьянэ тепсэлъыхьащ Тэтэрстанымрэ езыхэмрэ я хабзэгъэув жэрдэмхэм. Ахэр УФ-м и Федеральнэ Зэхуэсым и Къэрал Думэм и бжьыхьэ сессием къыщыхалъхьэну загъэхьэзыр.

Мухаметшин Фарид махуэшхуэм хэтыну къызэрагъэблэгъам щхьэкIэ фIыщIэ яхуищIащ бысымхэм. Иджыблагъэ Iэ зыщIадза зэгурыIуэныгъэм щхьэкIэ къыхигъэщащ ар парламент зэпыщIэныгъэм, щIыналъэ зэдзлжьэныгъэм зэрепхар.

Апхуэдэуи Мухаметшиным игъэбелджылащ Тэтэрстаным закон къыдэзыгъэкI и орган нэхъыщхьэм и лэжьыгъэм и зэхэлъыкIэр.

- Иджыри зэ щыхьэт сытохъуэ Къэбэрдей-Балъкъэрыр Кавказым щынэхъ зэпIэзэрыт щIыналъэу зэрыщытым, - жиIащ хьэщIэм.

ЛъэныкъуитIри саугъэтхэмкIэ зэхъуэжащ, кьищынэмыщIауэ, Мухаметшин Фарид Егоровэ Татьянэ медаль къритащ парламентаризмэм зегъэужьным хуищIа хэлъхьэныгъэм папщIэ.

ТР-м и Хъэзыбж палатэмрэ КъБР-м и Къэзыпщытэ-къэзыбж палатэмрэ зэгурыIуэныгъэ зэращIылIащ а махуэм.

Ди республикэм щыщIа махуэхэм Тэтэрстаным и лIыкIуэхэр КъБР-м и Парламентым и Аппаратымрэ комитетхэмрэ я лэжьыгъэм зыщагъэгъуэзащ.

БЕЛГъЭРОКъУЭ Марьянэ.

● Аруан щIыналъэ

Ремонтым пащэ

Гъэ еджэгъуэщIэм ирихьэлIэу Аруан щIыналъэм и курыт еджапIэхэмрэ сабий гъэсапIэхэмрэ ремонт лэжьыгъэ щхьэхуэхэр къыщрахьэлIащ.

НАРТКъАЛЭ дэт сабий сад №3-м и унащхьэр зэрахъуэкIащ, №4-м и унащхьэм псы зыпхыкI щIыпIэхэр зэрагъэпэщыжащ, МКО СОШ №1-м и унащхьэм щыщу метр зэбгъуэнатlэ 300-р ремонт ящIащ.

Къэхъун дэт сабий садым и унащхьэр кьагъэщIэрэщIэжащ. Абы кьыдэкIуэу етIуанэ къатым псыр хуиту дэкIуеин папщIэ насос гъэувыным елэжьащ.

Мы илъэсыр и кIэм нэсыху зэфIахын хуей лэжьыгъэхэри щыIэщ. Къапщтэмэ, Нарткъалэ дэт курыт школ №2-м хэт сабий садым и щхьэгъубжэхэр щIэкIэ зэрахъуэкIынущ. Абыхэм я бжыгъэр 90-м нос.

ШЭРЭДЖ Дисэ.

● Футбол

Фыдогъэблагъэ!

Къэбэрдей-Балъкъэрым и кубок

Финал

«Автозапчасть» (Бахьсэн) - «Тэрч» (Тэрч)

Налшык. «Спартак» стадион.

ФокIадэм и 12.

Сыхьэт 16-м.

Дунейм и щытыкIэнур

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкIэ, Налшык уэфIу щыщытынущ. Хуабэр мазэм градус 24 - 28-рэ, жэщым градус 16 - 18 щыхъунущ.

Зыгъэхьэзырар **ЖЬЭКIэМЫХУ Маринэщ.**

Лъэпкъ Iущыгъэ:

ИкIута из хъужыркъым.

МАТВИЕНКЭ Валентинэ: Къэбэрдей-Балъкъэрым къегъэлъагъуэ и социально-экономикэ IэнатIэм зэпIэзэрыту зэрызиужьыр

Матвиенкэ Валентинэ и хъуэхъу.

Мамыру зэдэпсэуным, зэрым къыдекIуэкI хабзэхэм адрейм пщIэ хуищIыным теухуауэ лIэщIыгъуэ куэдкIэ Урысейм щыIэзэрагъэгъуэта дерсым мыхьэнэшхуэ иIэщ Iуэху инхэр зэпэщу зэфIагъэкIын и лъэныкъуэкIэ, жеIэ Федерацэмкlэ Советым и Унафэщым.

ПРАВИТЕЛЬСТВЭМ и Унэм гуфIэгъуэ зэхьихьэ щекIуэкIащ Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ Урысеймрэ я лъэпкъэр зэрызэгухьэрэ илъэс 460-рэ зэрырикъум и щIыхькIэ. Зэ щIэм хэтащ Урысей Федерацэм и Федеральнэ Зэхуэсым и депутатхэр, КъБР-м и Правительствэм, Парламентым, Конституцэ судым, Суд нэхъыщхьэм, Арбитраж судым, КъБР-м и Жылагъуэ палатэм, властым и федеральнэ органхэм я щIыналъэ кьудамэхэм, хабзэхъумэ IэнатIэхэм, еджапIэ нэхъыщхьэхэм, муниципальнэ районхэмрэ къалэ округхэмрэ я щIыналъэ администрацэхэм я Iэтащхьэхэр, жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм, политикэ партхэм, ветеран зэгухьэныгъэхэм, дин конфессие пажэхэм я лIыкIуэхэр.

Урысеймрэ Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ я гимнхэр ягъэзэщIащ.

Урысейм и Президентым и полномочнэ лIыкIуэу Кавказ Ищхьэрэ федеральнэ округым щыIэ Белавенцев Олег къэралым и Iэтащхьэ Путин Владимир и хъуэхъум кьеджащ.

Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ Урысеймрэ я дзэ-политикэ зэгухьэныгъэм и мыхьэнэм щытепсэлъыхьым, полномочнэ лIыкIуэм къыхигъэбелджылыкIащ: «Илъэс 460-рэ и пэкIэ къэбэрдей Республикэм, **Темрезов Рашид** зи пашэ Къэрэшей-Шэрджес Республикэм, **Евкуров Юнус-Бэч** зи пашэ Ингуш Республикэм, **КъумпIыл Мурат** зи пашэ Адыгэ Республикэм цIыху гупышхуэ зыхэта я делегацэхэр, Шэшэн Республикэм, Башкортостан, Карелие республикэхэм я делегацэхэр, Урысей Федерацэм и Федеральнэ Зэхуэсым и депутатхэр, КъБР-м и Правительствэм, Парламентым, Конституцэ судым, Суд нэхъыщхьэм, Арбитраж судым, КъБР-м и Жылагъуэ палатэм, властым и федеральнэ органхэм я щIыналъэ кьудамэхэм, хабзэхъумэ IэнатIэхэм, еджапIэ нэхъыщхьэхэм, муниципальнэ районхэмрэ къалэ округхэмрэ я щIыналъэ администрацэхэм я Iэтащхьэхэр, жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм, политикэ партхэм, ветеран зэгухьэныгъэхэм, дин конфессие пажэхэм я лIыкIуэхэр.

Урысеймрэ Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ я гимнхэр ягъэзэщIащ.

Урысейм и Президентым и полномочнэ лIыкIуэу Кавказ Ищхьэрэ федеральнэ округым щыIэ Белавенцев Олег къэралым и Iэтащхьэ Путин Владимир и хъуэхъум кьеджащ.

Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ Урысеймрэ я дзэ-политикэ зэгухьэныгъэм и мыхьэнэм щытепсэлъыхьым, полномочнэ лIыкIуэм къыхигъэбелджылыкIащ: «Илъэс 460-рэ и пэкIэ къэбэрдей цIыхубзм и лIыкIуэ нэхъ пажэ дыдэхэм унафэ къащтащ урыс лъэпкъым гурыIуэу икIи къуэту езыхэм я лъэпкъэгъуэхэр хамэ зэрыпхъуакIуэхэм щахъумэн мурадкIэ Урысейм гухьэным теухуауэ.

Къэбэрдейхэм я щапхъэм ирикIуащ балъкъэрхэр, Кавказ Ищхьэрэм и адрей лъэпкъхэр.

Урысейм и тхыдэ псор щыхьэт тохъуэ - мамыр лэжьыгъэмрэ зауэмрэ текIуэныгъэхэр къыщыпхьыфынукъым уи кьарухэр зэщIумыгъэIуауэ. Илъэсищэ зыбжанэ и пэкIэ ар къагурыIуэрт кавказ лъэпкъэм я пашэхэми. Мис абы лъандэрэ Урысейр лъэпкъ куэд щыпсэу къэралу къэгъуэгурыкIуэу жыпIэ хъунущ.

Иджыблагъэ Москва и Новоспасскэ къулъшырыфым и Знаменскэ члисэм, пщы Черкасскэхэ я кхъэхэр здэщыIэм, Москварэ Урысей псомрэ я Партриах Кирилл тхъэ щахуелъэIуащ а унэцIэм и лъабжьэр зыгъэтIылъахэм. Иджы ахэр Урысейм фIыгъуэ иIэным зэрыхуэлажьэр дигу кьегъэкIыж Щихьнагъ Патриархым пщы Черкасскэм ижьрей уиIэпIэ яхуэхъуа а кьулъшырыф гъуэзэджэм фэеплъ тхъэсэгъум.

Я адэ, Къэбэрдейм и пщышхуэ Идар Темрыкъуэ и фIэфIыныгъэкIэ православиер кьищта иужь жор зэпщIыхалъхьэу Михаилрэ Мариерэ хьуа и къуэмрэ и пхъумрэ пэжыгъэкIэ Урысей къэралым кьулыкъу хуащIащ.

Ди къэралым и тхыдэм увыпIэшхуэ щауфыдащ абыхэм къатехьыкIахэу Романовхэ я лIакъуэм Iыхьлы яхуэхъуахэм икIи урысей пащтыхьхэм дзыхь зыхуащI икIи абыхэм я Iуэхухэр зыгъэкIуатэ цIыхухэу къэгъуэгурыкIуахэм. Абыхэм къэралым и сэбэп зыхэлъхэр пхагъэкIырт, и зыужьыныгъэм, ар къэралышхуэ хъуным, лъэпкъ куэд зыщыпсэу ди Хэкур хъумэным хэлъхьэныгъэшхуэ хуащIырт. А члисэм тхьэ зэрыщелъэIуар аргуэру щыхьэт техъуащ къэбэрдей Инымрэ я Iэтащхьэхэм лIэщIыгъуитхум нэс и пэкIэ къаща а унафэ гъуэзэджэм зэи мыкIуэщIыну мыхьэнэ зэриIэм.

(КIэлыкIуэр 2-нэ нап.)

Къэбэрдей-Балъкъэрым къегъэлъагъуэ и социально-экономикэ IэнатIэм зэпIэзэрыту зэрызыужьыр

(КIэлъыкIуэр. ПэщIэдзэр 1-нэ нап.)

Тхыдэм и дерсхэм дагъэлъагъу пщIэ зэхуэщIыным, зэдзлажьэным, зэкъуэтыныгъэм, къэкIуэну зэман нэхъыфIым и лъабжьэр гъэтIылъыным зэрыхущIэкъум лъэпкъэм я гъащIэм и IэнатIэ псори зэIузэпэщ зэращIыр. Абы къыхэкIыу ди зэхуэдэ къалэнщ тхыдэм кьыдита ди къэзэуныгъэ нэхъыщхьэр - Урысейм лъэпкъ куэду зэхэт и цIыхубэм и зэкъуэтныгъэр тхъумэныр. Дэ цIыхубэр зыгъэжэкъуэну хэт ди жагъуэгъу къарухэм гъэзгу етын хуейкъым.

БлэкIар зыщыдмыгъэгъупщкIэрэ, дэ къэкIуэнум дыхэлIэн, дяпэ итахэм ягъэтIылъа лъабжьэ быдэм, псом япэу лъэпкъ зэмылIэужьыгъуэхэм ящыщ цIыхухэм зэгъуэсу кьехъулIахэр лIыхъужьыгъэкIэ псыхъаеу я къэзыгъэлъагъуэ напэкIуэцIэр ди щIэгъэкъуэну дыкIуэтэн хуейщ.

Урысей къэралым и егупынугъэкIэ икIи Къэбэрдей-Балъкъэрым и цIыху псоми я лжьыгъэкIэ абы и кьулеигъэхэр кьиэзэрэзэпэщащ. Лъэпкъ куэдым зэдай урысей щэнхабзэр кьулей ящIащ тхакIуэхэу, уэзщIакIуэхэу Нэгумэ Шорэ, Мечиев Кязим, Шортэн Аскэрбий, усакIуэ Щоджэнщыкlу Алий сыкъэ.

Усыгъэм хуэщэрыуэ фи лъахэгъуэху Кlыщокъуэ Алим, Кулиев Къайсин, Къэшэж Иннэ, дирижёр Темыркъан Юрий, художник икIи скульптор Шемякин Михаил, режиссёр Сокуров Александр, апхуэдэу жылагъуэ лэжьакIуэхэм, еджагъэшхуэхэм, спортсмен лъэщ дыдэхэу, олимп чемпион бэнакIуэхэу Къардэн Мурат, Хъущт Аслъанбэч, Мудрэн Беслъан сымэ ди къэралым и мызакъуэу дуней псом щыIэрыIуэщ.

Мы зэманым республикэм и цIыхухэм хэлъхьэныгъэ ин хуащI щIыналъэм и социально-экономикэ зыужьныгъэм, цIыхухэм я псэукIэр егъэфIэкIуэным, лъэпкъхэмрэ динэмрэ яку дэлъ зэгурыIуэныгъэр гъэбыдэным хуэунэтIа программэ инхэр гъэзэщIэным. Къэбэрдей-Балъкъэрым лэжьыгъэ IэнатIэщIэкэр къыщыкIэлъах, Iэхъущ Iапlэхэр щызэфIагъэувэж. Нэгъэущ къэралрэм кърашхэр зэзыхъуэкIынуэхэр иджырей технологиехэр я лъабжьэу зыгъэхьэзыр мэкъумэш IэнатIэм жыдкэру зеужь. Лъэщагъэшхуэ бгъэдэлъщ Къэбэрдей-Балъкъэрым и гидроэнергетикэм.

Республикэм IэмалыщIэкэр кьыхъзIуах хамэ къэрал, урысей инвесторэр зыхэт проектхэм. Абыхэм ящыщу нэхъ инщ щIыдагъэ, щIыдагъэ-химие, транспорт-логист компаниехэр. Проектхэр зэрагъэзащIэм псом япэу бюджетым и лIэужьыгъуэ псоми яIэрыхьэ хэхъуэхэр нэхъыбэ ещI.

Мурад пыухыкIахэм хуэгъэза федеральнэ программэкэр зэрыщагъэзащIэм кьыхэкIыу иужь илъэсищым я закъуэ Къэбэрдей-Балъкъэрым зи школ кIуэлъуэ мыхъуэ сабийкэр щалIэ Iэхъущ Iапlэщ Iу 9 щауэщ, 14 кьыщагъэщIэрэщIэжащ. Абы и фIыгъэкIэ республикэм щыпсэу ныбжьыщIэхэм сабий садхэм тIысыпIэхэу мини 4,5-м нэблагъэ кьахуэхьуащ. ШколыщIэхэр щауэращ Налшык кьалэм, Жэмтхъалэ Ипщэ къуажэм, Безенги дзт школыр кьагъэщIэрэщIэжащ. Абы и фIыгъэкIэ еджапIэхэм я тIысыпIэхэм 1000-м щIигъу кьахэхъащ. Инженер инфраструктурэрщIэкIэ зэрахъуэжащ. Промышленнэ инфраструктурэ гъэщапIэ ин зыбжанэ лажьэу яутIыпщащ. IэнатlэщIэхэр кьызэрагъэпэщ. Езым и бюджетым и хэхъуэхэр кьызэриIэтым и фIыгъэкIэ дотацэу кьыхэкIыу зэпымыууэ егъэмащIэ», - жиащ Матвиенкэ Валентинэ.

Абы апхуэдэу кьыхэсщхьэхукIащ иужь илъэсым республикэм и агропромышленнэ комплексым фIы и лъэныкъуэкIэ зэрызихъуэжар, промышленностым кьыщIигъэкIам зэрыхэхъуар, транспорт, энергетикэ IэнатIэхэм зэрызаужьар. «Социальнэ зыужьныгъэм, цIыхухэм я псэукIэр егъэфIэкIуэным гулъытэ ин хуащI. Лжьыгъэхэузэ зэфIагъэкI анэхэмрэ сабийхэмрэ даIыгъын, егъэджэныгъэ IэнатIэм зэрагъэужьын, медицинэ, щэнхабзэ Iэхъущ Iапlэхэр кьагъэщIэрэщIэн я лъэныкъуэкIэ.

Абы кьыдэкIуэу мыхьэнэ ин иIэщ а экономикэ зыужьныгъэм кьыпэкIуэр я псэукIэкIэ, я хэхъуэхэм зэрызаIэтымкIэ, лжьэлIэ кьагъуэтыныкIэ яIэ Iэмалхэм зэрызаубгъумкIэ зыхащIыным. Ар жылагъуэ-политикэ зэпIэзэрытыныгъэм и шэсапIэ быдэщ. Федераци эмкIэ Советым и Унафэщым апхуэдэу гу лъагирагъэщ республикэм и турист IэнатIэм зригъэжьын зэрыхуейм. Абы мыхьэнэшхуэ иIэу кьелъытэ республикэм и лъэпкъ зэмылIэужьыгъуэхэмрэ конфессиехэмрэ яку дэлъ мамырыгъэр, зэгурыIуэныгъэр хъумэным. Мамыру зэдзэпсэуным, зыим кьыдекIуэкI хабзэхэм адрейм пщIэ хущIыным теухуауэ Урысейр лIэщIыгъуэ куэд хъуауэ зытет гъуэгум мы зэманым мыхьэнэшхуэ иIэщ кьалэн инхэр зэфIагъэкIын, я шынагъуэншагъэр зэгъуэгу зэтраухэн папщIэ.

Къэдгъэлъэгъунэ, Парламент зэхуакIуэ зэгухьэныгъэм и 137-нэ Ассамблеиу дызыхэзыIэу мазэм Санкт-Петербург щызэхуэсыным зыщытепсэльхьыну Iузхугъуэ зэхъыщхьэм зэреджэр мыращ: «Щэнхабзэ плюрализмэмрэ мамырыгъэмрэ дин, лъэпкъ зэпыщIэныгъэхэмкIэ хуэкIуэн».Дэ нэгъуэщI къэралхэм ящыщ ди лжьэгъуэхэм абы и лъэныкъуэкIэ даэзрыдзэгъэшэн диIэщ, Къэбэрдей-Балъкъэрым хуэзфIэкIахэри хэту», - кьыхихгъэщхьэхукIащ Матвиенкэ Валентинэ.

РЕСПУБЛИКЭМ и блэкIамрэ и иджырей лъэхъэнэмрэ теухуауэ докладщIащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и Iэтащхьэ **КIуэкIуэ Юрий**:

«ПщIэ зыхуэсщI ныбжьэгъуэх! Ныбжьэгъу лъапIэхэ!

Нобэ дэ догъэлъапIэ Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ Урысеймрэ я лъэпкъхэр зэрызэкъуэувэрэ иIъэс 460-рэ зэрырикъур. Ар ди республикэм и цIыху псоми яIэт тхыдэ мыхьэнэ ин дыдэ зиIэ Iуэхущ, Урысей Федерацэм и лъэпкъхэм я зэкъуэшыгъэмрэ зэныбжьэгъугъэмрэ я гуфIэгъуэу къалытэ.

Мыхьэнэшхуэ зиIэ Iуэхум егъэщIилIа гуфIэгъуэхэм хэтын папщIэ дэ кьыгъуеблэгъащ хьэщIэ лъапIэхэр - Урысей Федерацэм и Федеральнэ Зэхуэсым ФедерацэмкIэ и Советым и УнафэщI **Матвиенкэ Валентинэ**, Палатэ ищхьэм и спикерыр яхуэгугъэващ къэхъукъащIэ шынагъуэм хэкIуэдахэмрэ абы и лей зытехьахэмрэ я унагъуэхэмрэ благъэхэмрэ. Нэлуэу зэрыщытщи, махуэ зыбжанэ и пэкIэ республикэм и щIыналъэм кьыпIэзэщащ кьулейсызыгъэм и удын лъэщ - къаруушхуэ зиIэ ятIэпс кьыщекъащ. «Урысей Федерацэм и Президентым Урысейм и Правительствэм пщэрылъ щищIащ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и къэралыгъэм я гъэсэныгъэ, я щIэныгъэ, я лъэныкъуэкIэ, я цIыхубэ, я щIэныгъэ, я щэнхабзэ зыужьныгъэм.

РЕСПУБЛИКЭМ и блэкIамрэ и иджырей лъэхъэнэмрэ теухуауэ докладщIащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и Iэтащхьэ **КIуэкIуэ Юрий**:

«ПщIэ зыхуэсщI ныбжьэгъуэх! Ныбжьэгъу лъапIэхэ!

Нобэ дэ догъэлъапIэ Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ Урысеймрэ я лъэпкъхэр зэрызэкъуэувэрэ иIъэс 460-рэ зэрырикъур. Ар ди республикэм и цIыху псоми яIэт тхыдэ мыхьэнэ ин дыдэ зиIэ Iуэхущ, Урысей Федерацэм и лъэпкъхэм я зэкъуэшыгъэмрэ зэныбжьэгъугъэмрэ я гуфIэгъуэу къалытэ.

Мыхьэнэшхуэ зиIэ Iуэхум егъэщIилIа гуфIэгъуэхэм хэтын папщIэ дэ кьыгъуеблэгъащ хьэщIэ лъапIэхэр - Урысей Федерацэм и Федеральнэ Зэхуэсым ФедерацэмкIэ и Советым и Унафэщ Валентинэ Иван и пхъур, Урысей Федерацэм и Президентым и полномочнэ лIыкIуэу Кавказ Ищхьэрэ федеральнэ округым щыIэ, Урысейм и Лiыхъужь Белавенцев Олег Евгений и къуэр, Абхъазыбмрэ Осетие Ипщэмрэ я делегацэхэу республикэм я президентхэу Хаджимбэ Рауль Джумыкъуэ и къуэмрэ Бибилов Анатолий Илья и къуэмрэ, Москварэ Санкт-Петербургрэ я делегацэхэр, Тэтэрстан Республикэм и делегацэу Къэрал Советым и УнафэщI Мухаметшин Фарид Хайрулла и къэр, Ставрополь краймрэ и делегацэу Владимиров Владимир Владимир и къуэр зи пашэр, Осетие Ищхьэрэ - Алания Республикэм и делегацэу Битаров Вячеслав Залымхъан и къуэр зи пашэр, Къэрэшей-Шэрджэс Республикэм и делегацэу Темрезов Рашид Борисрий и къуэр зи пашэр, Ингушэ Республикэм и делегацэу Евкуров Юнус-Бэч Баматгиреи и къуэр зи пашэр, Адыгэ Республикэм и делегацэу КьумпIыл Мурат Къэралбий зи пашэр, Шэшэн Республикэм, Башкортостан, Карелие республикэхэм я делегацэхэр, нэгъуэщI хьэщIэ лъапIэхэр.

Хуит сыфщI Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентымрэ Правительствэмрэ, ди цIыху псоми я цIыкIэ хьэщIэ лъапIэхэм сэлам гуапэ есхьну икIи кьыгъуащIа гуфIэтэмрэ дыдэрэ дыдаIыгъэмрэ папщIэ фIыщIэшхуэ яхуэсщIыну.

Ди гуфIэгъуэ махуэм хэтыну пщIэ зыхуэсщI хьэщIэкэр кьыдэкIуар аргуэру щIыхьэт тохъуэ лъэпкъ куэд щыпсэу ди къэралым и цIыхуэру зи лэжьыгъэкIэ Урысей Иныр икIи лъэщыр кьыдэзыгъэпэщахэм мыкъутэжыну зэкъуэтныгъэ яку зэрыдэлъым.

Гум ехуэбылIэу икIи купщIафIэу щыт псалъэхэмкIэ кьыдэрыдахъуэхъуам кьыхэкIыу фIыщIэ щхьэхуэ хэсщIыну сыхуейщ ди Президент Путин Владимир Владимир и къуэм. А псалъэхэр кьызыбгъэдэкIыфынур зи къэралымрэ абы лъэпкъ куэду зэхэт и цIыхубэмрэ фIы дыдэу икIи псэемыблэжу зыльагъу Iэтащхьэрщ, Урысей къэралыр нэхъри лъащ хъуныр, зэщIэгъэгъэныр, абы и цIыхуэмэ насыпрэ ефIэкIуэныгъэрэ яIэныр зи щхьэ Iуэху фIыгъуэ нэхъыщхьэу кьэзэныгъэ ящIыр ди лэжьэгъуэхэм абы и лъэныкъуэкIэ даэзрыдзэгъэшэн диIэщ, Къэбэрдей-Балъкъэрым хуэзфIэкIахэри хэту», - кьыхихгъэщхьэхукIащ Матвиенкэ Валентинэ.

РЕСПУБЛИКЭМ и блэкIамрэ и иджырей лъэхъэнэмрэ теухуауэ докладщIащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и Iэтащхьэ **КIуэкIуэ Юрий**:

«ПщIэ зыхуэсщI ныбжьэгъуэх! Ныбжьэгъу лъапIэхэ!

Нобэ дэ догъэлъапIэ Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ Урысеймрэ я лъэпкъхэр зэрызэкъуэувэрэ иIъэс 460-рэ зэрырикъур. Ар ди республикэм и цIыху псоми яIэт тхыдэ мыхьэнэ ин дыдэ зиIэ Iуэхущ, Урысей Федерацэм и лъэпкъхэм я зэкъуэшыгъэмрэ зэныбжьэгъугъэмрэ я гуфIэгъуэу къалытэ.

Мыхьэнэшхуэ зиIэ Iуэхум егъэщIилIа гуфIэгъуэхэм хэтын папщIэ дэ кьыгъуеблэгъащ хьэщIэ лъапIэхэр - Урысей Федерацэм и Федеральнэ Зэхуэсым ФедерацэмкIэ и Советым и Унафэщ Валентинэ Иван и пхъур, Урысей Федерацэм и Президентым и полномочнэ лIыкIуэу Кавказ Ищхьэрэ федеральнэ округым щыIэ, Урысейм и Лiыхъужь Белавенцев Олег Евгений и къуэр, Абхъазыбмрэ Осетие Ипщэмрэ я делегацэхэу республикэм я президентхэу Хаджимбэ Рауль Джумыкъуэ и къуэмрэ Бибилов Анатолий Илья и къуэмрэ, Москварэ Санкт-Петербургрэ я делегацэхэр, Тэтэрстан Республикэм и делегацэу Къэрал Советым и УнафэщI Мухаметшин Фарид Хайрулла и къэр, Ставрополь краймрэ и делегацэу Владимиров Владимир Владимир и къуэр зи пашэр, Осетие Ищхьэрэ - Алания Республикэм и делегацэу Битаров Вячеслав Залымхъан и къуэр зи пашэр, Къэрэшей-Шэрджэс Республикэм и делегацэу Темрезов Рашид Борисрий и къуэр зи пашэр, Ингушэ Республикэм и делегацэу Евкуров Юнус-Бэч Баматгиреи и къуэр зи пашэр, Адыгэ Республикэм и делегацэу Кьумпiыл Мурат Къэралбий зи пашэр, Шэшэн Республикэм, Башкортостан, Карелие республикэхэм я делегацэхэр, нэгъуэщI хьэщIэ лъапIэхэр.

Хуит сыфщI Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентымрэ Правительствэмрэ, ди цIыху псоми я цIыкIэ хьэщIэ лъапIэхэм сэлам гуапэ есхьну икIи кьыгъуащIа гуфIэтэмрэ дыдэрэ дыдаIыгъэмрэ папщIэ фIыщIэшхуэ яхуэсщIыну.

Ди гуфIэгъуэ махуэм хэтыну пщIэ зыхуэсщI хьэщIэкэр кьыдэкIуар аргуэру щIыхьэт тохъуэ лъэпкъ куэд щыпсэу ди къэралым и цIыхуэру зи лэжьыгъэкIэ Урысей Иныр икIи лъэщыр кьыдэзыгъэпэщахэм мыкъутэжыну зэкъуэтныгъэ яку зэрыдэлъым.

Гум ехуэбылIэу икIи купщIафIэу щыт псалъэхэмкIэ кьыдэрыдахъуэхъуам кьыхэкIыу фIыщIэ щхьэхуэ хэсщIыну сыхуейщ ди Президент Путин Владимир Владимир и къуэм. А псалъэхэр кьызыбгъэдэкIыфынур зи къэралымрэ абы лъэпкъ куэду зэхэт и цIыхубэмрэ фIы дыдэу икIи псэемыблэжу зыльагъу Iэтащхьэрщ, Урысей къэралыр нэхъри лъащ хъуныр, зэщIэгъэгъэныр, абы и цIыхуэмэ насыпрэ ефIэкIуэныгъэрэ яIэныр зи щхьэ Iуэху фIыгъуэ нэхъыщхьэу кьэзэныгъэ ящIыр ди лэжьэгъуэхэм абы и лъэныкъуэкIэ даэзрыдзэгъэшэн диIэщ, Къэбэрдей-Балъкъэрым хуэзфIэкIахэри хэту», - кьыхихгъэщхьэхукIащ Матвиенкэ Валентинэ.

РЕСПУБЛИКЭМ и блэкIамрэ и иджырей лъэхъэнэмрэ теухуауэ докладщIащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и Iэтащхьэ **КIуэкIуэ Юрий**:

«ПщIэ зыхуэсщI ныбжьэгъуэх! Ныбжьэгъу лъапIэхэ!

Нобэ дэ догъэлъапIэ Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ Урысеймрэ я лъэпкъхэр зэрызэкъуэувэрэ иIъэс 460-рэ зэрырикъур. Ар ди республикэм и цIыху псоми яIэт тхыдэ мыхьэнэ ин дыдэ зиIэ Iуэхущ, Урысей Федерацэм и лъэпкъхэм я зэкъуэшыгъэмрэ зэныбжьэгъугъэмрэ я гуфIэгъуэу къалытэ.

Мыхьэнэшхуэ зиIэ Iуэхум егъэщIилIа гуфIэгъуэхэм хэтын папщIэ дэ кьыгъуеблэгъащ хьэщIэ лъапIэхэр - Урысей Федерацэм и Федеральнэ Зэхуэсым ФедерацэмкIэ и Советым и Унафэщ Валентинэ Иван и пхъур, Урысей Федерацэм и Президентым и полномочнэ лIыкIуэу Кавказ Ищхьэрэ федеральнэ округым щыIэ, Урысейм и Лiыхъужь Белавенцев Олег Евгений и къуэр, Абхъазыбмрэ Осетие Ипщэмрэ я делегацэхэу республикэм я президентхэу Хаджимбэ Рауль Джумыкъуэ и къуэмрэ Бибилов Анатолий Илья и къуэмрэ, Москварэ Санкт-Петербургрэ я делегацэхэр, Тэтэрстан Республикэм и делегацэу Къэрал Советым и УнафэщI Мухаметшин Фарид Хайрулла и къэр, Ставрополь краймрэ и делегацэу Владимиров Владимир Владимир и къуэр зи пашэр, Осетие Ищхьэрэ - Алания Республикэм и делегацэу Битаров Вячеслав Залымхъан и къуэр зи пашэр, Къэрэшей-Шэрджэс Республикэм и делегацэу Темрезов Рашид Борисрий и къуэр зи пашэр, Ингушэ Республикэм и делегацэу Евкуров Юнус-Бэч Баматгиреи и къуэр зи пашэр, Адыгэ Республикэм и делегацэу Кьумпiыл Мурат Къэралбий зи пашэр, Шэшэн Республикэм, Башкортостан, Карелие республикэхэм я делегацэхэр, нэгъуэщI хьэщIэ лъапIэхэр.

Хуит сыфщI Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентымрэ Правительствэмрэ, ди цIыху псоми я цIыкIэ хьэщIэ лъапIэхэм сэлам гуапэ есхьну икIи кьыгъуащIа гуфIэтэмрэ дыдэрэ дыдаIыгъэмрэ папщIэ фIыщIэшхуэ яхуэсщIыну.

Ди гуфIэгъуэ махуэм хэтыну пщIэ зыхуэсщI хьэщIэкэр кьыдэкIуар аргуэру щIыхьэт тохъуэ лъэпкъ куэд щыпсэу ди къэралым и цIыхуэру зи лэжьыгъэкIэ Урысей Иныр икIи лъэщыр кьыдэзыгъэпэщахэм мыкъутэжыну зэкъуэтныгъэ яку зэрыдэлъым.

Гум ехуэбылIэу икIи купщIафIэу щыт псалъэхэмкIэ кьыдэрыдахъуэхъуам кьыхэкIыу фIыщIэ щхьэхуэ хэсщIыну сыхуейщ ди Президент Путин Владимир Владимир и къуэм. А псалъэхэр кьызыбгъэдэкIыфынур зи къэралымрэ абы лъэпкъ куэду зэхэт и цIыхубэмрэ фIы дыдэу икIи псэемыблэжу зыльагъу Iэтащхьэрщ, Урысей къэралыр нэхъри лъащ хъуныр, зэщIэгъэгъэныр, абы и цIыхуэмэ насыпрэ ефIэкIуэныгъэрэ яIэныр зи щхьэ Iуэху фIыгъуэ нэхъыщхьэу кьэзэныгъэ ящIыр ди лэжьэгъуэхэм абы и лъэныкъуэкIэ даэзрыдзэгъэшэн диIэщ, Къэбэрдей-Балъкъэрым хуэзфIэкIахэри хэту», - кьыхихгъэщхьэхукIащ Матвиенкэ Валентинэ.

Ди лъэпкъхэм мыкъутэжын и зэкъуэтныгъэмрэ зэныбжьэгъугъэмрэ кьару лъэщ иIэу кьызэрыкъуэкIащ Хэку зауэшхуэм и лъхъэнэм. Къэбэрдей-Балъкъэрым и кьуэхэмрэ и пхъуэхэмрэ, къэралым псом и адрей лъэпкъхэм ядэщIыгъуу, Хэкум и пщIэмрэ хуитыныгъэмрэ яхъумащ. Ди лъахэгъу мин 60-м щIигъу щызэуащ Хэку зауэшхуэм и фронтхэмрэ партизан гупхэмрэ. Абыхэм ящыщу мин 40-м щIигъум зэуапIэ губгъуэм я псэр щатащ.

Дэ ди щхьэр яхудоугъэщхь я псэр щIату Хэкум и щхьэхуитныгъэр зыхъумахэм, Москварэ Сталинградрэ, Курскрэ Днепрэ я деж щекIуэкIа гущIэгъуншэ зауэхэм хэкIудахэм, блокадэ зращIыла Ленинград мэжащIалагъэмрэ щIыпсэм щиукIахэм. Дауи, дэ зэи тщыгъупщэнукъым икIи сыт щыгъуи фIыщIэ мыхьэк яхуэтщIынущ ди къэралым и лъэпкъ псоми щыщхэр зыхэта совет зауэлIэхэм Къэбэрдей-Балъкъэрым и щIыналъэр фашист зэрыгъэкIуэхэм къалэщIэгъэкIыжьынымкIэ лIыгъэр псэемыблэжыныгъэрэ къызэрагъэлъэгъуам къыхэкIыу.

Зауэм и лъэхъэнэм зэрахьа лIыгъэмрэ хахуагъэмрэ къыхэкIыу Къэбэрдей-Балъкъэрым щыщ цIыху 33-м «Совет Союзым и Лiыхъужь» цIэ лъапIэр кьыфIащащ, плым ЩIыхьым и орден псоми и кавалер хуащ, мин 12-м щIигъу я зауэ орденхэмрэ медалхэмрэ къратащ.

Абыхэм я фэеплъ нэхур ди нобэрей щIэблэмрэ къэкIуэнухэмрэ щапхъэ яхурехьу хэкупсэу щытыныкIэ, псэм и быдагъымкIэ, зышыIэныгъэмкIэ, кьалэныпэ Хэкумрэ яхуэпэжныкIэ.

Къэбэрдей-Балъкъэрым, къэралми хуэдэу, зауэм мылъку хэщIыныгъэшхуэ кьыхуихьащ. Республикэм щыпсэуэхэм я псэемыблэж зыжьыгъэм, ди къэралым и адрей лъэпкъхэм я дэIепыкъуныгъэм я фIыгъэкIэ, Къэбэрдей-Балъкъэрыр зэман кIэщIым кьуригъубдэу зэхэкъутэныгъэм кьикIащ. 1950 гъэм ирихьэлIэу республикэм и промышленностым псори зэхэту кьилэжьыр зауэм и пэ ита лъхъэнэм щIригъэгъуат, мэкъумэш хозяйствэ щытыкIэ гулъытэ кьикIат, егъэджэныгъэ, щагъэхъуж, щэнхабзэ-уэзщIакIуэ IэнатIэр зэфIагъэхэжат.

Зауэ нэужь илъэсхэм республикэм нэхъ псынщIэжу зиужьу хуежьащ. Промышленнэ, мэкъумэш продукцэу кьалэжьым хэхъуащ, зыужьныгъэ лъэщ ягъэтащ щIэныгъэм, щэнхабзэм, узынщагъэр хьумэныр егъэджэныгъэмрэ, яхэпщIэ нэхъ зэпэщауэ псэу хъуащ.

ИкIи совет лъэхъэнэм хиубыда Къэбэрдей-Балъкъэрым и тхыдэм хэт дапхуэдэу хущIытми, кьыхэгъащIпхъащ, а илъэсхэращ ди республикэм и экономикэ, щэнхабзэ зэщIэгъэгъэныгъэр щыщIар.

Дэ пщIэшхуэ яхудощI а лъахъэнэм щыIахэм зэфIагъэкIахэм, зи гуащIэкIэ, акъылкIэ, зышыIэныгъэкIэ Къэбэрдей-Балъкъэрыр зыхуэхэмрэ абы зезыгъэужьахэмрэ, фIыщIэ ин пылъу дигу кьыдогъэкIыж. Къэлмыкъ БетIалрэ Энеев Магомедрэ, Къэтхъэн Назирэ Мусукаев Ахъмэтрэ, Къэрэшей Хьэжмарэ Боровицкий Иванрэ, Мэлбахъуэ Тимборэрэ Уянаев Чомайрэ, Ахъуэхъу Аслъэнбийрэ Дохъушокъуэ Мусэрэ, Казаков Исхьэкъэ Мамкэгъ Михаилрэ, Елисеев Евгенийрэ КIуэкIуэ Валерийрэ, республикэм и къэрал нэгъуэщI лэжьакIуэ гъэзэджэхэр.

(КIэуэкIыр 3-нэ нап. итщ).

Белавенцев Олег и псалъэ.

Урысейр, абы лIыгъэ зыхэлъ и цIыхубэ гъуэзэджэр арауэ кьыщIэкIащ.

Нэлуэу зэрыщытщи, адыгэ лъэпкъхэр урыс къэралым хьыхьэнэр тыншу екIуэкIакъым. Ар зымыдэ ныкъуэкъуэгъу куэд щыIэт, абыхэм лъэпкъхэм я тепщэхэри яхэту. АрщхьэкIэ дыкъызытехьыкIахэм ящыщу нэхъ жыжьэрыплъэхэм икIи зэхэщIыкI зиIэхэр щыхэкъуэуващ я цIыхубэ къэралъэхэм хуэгъэзауэ яIэ хъуэпсапIэ закъуэм и пащхьэм, ахэр хущIэкъуащ Урысейм ГъунэгъуI зыхуащIыным.

Жаней, беслъэней, къэбэрдей лъэпкъхэм я тепщэ гупхэм я лIыкIуэхэр хэту 1552, 1555, 1557 гъэхэм Москва кIуа посольствэхэм я фIыгъэкIэ иужьрейхэм Урысейм дзэ-политикэ союз иращIылIащ. А зэгуэныгъэр иужькIэ щIагъэбыдащ 1561 гъэм Грозный Иван къэбэрдей пщышхуэм ипхъу Гуащэнэ - жор пщIэхалъхьэу иужькIэ Марие хъуар - къиишэри. А лъэхъэнэ дыдэм къэбэрдеипщхэр Урысейм кIуэяу хуежьащ кулыкъу щащIэну. Ахэращ Урысейм щыцIэрыIуэ Черкасскэхэ я лъэпкъыр кьызытехьэкIари.

Ди гуфIэгъуэм и пэ кьихуэу фокладэм и 5-м Москва къалэм и кум щыIа Новоспасскэ кьулъшырыфым, щIыхьышхуэ зиIэ а лъэпкъым щыщхэр зыщIэлъым, Фэепль пхъэбгъу гуфIэгъуэкIэ кьыщыззIуахащ. Абы дыщэ хьэрфхэмкIэ мыпхуэдэ псалъэхэр кьыхэIущIыкIа: «Мыбдеж, Новоспасскэ кьулъшырыфым и Знаменскэ члисэм щIэлъщ Черкасскэ пщыхэм я лIакъуэр. Черкасскэ пщыхэр (Темрыкъуэ, Къамболэт, Сэнджелей, Бековиц сымэ я щIэблэхэр) кьызыхкIар къэбэрдейм щыщ щэрджэсхэращ. 1561 гъэм я кьыщыщIэзыуэ абыхэм Къэрал Унафэщым Москва кьалащхьэм кьулыкъу щыхуащIащ, пащтыкъ Иван IV Темрыкъуэ ипхъу Марие щхьэгъусэ хуэхъуа иужь. Хэкум и къуэ пэжхэм яхэтащ генераликсмусрэ канцлерышхуэрэ, губернаторхэмрэ дзэхэм я Iэтащхьэхэмрэ, борярхэм я думэм пщIэ зыщыхуащIу хэта цIыху 14. Кьулыкъу зэмылIэужьыгъуэхэм пэрытурэ, Черкасскэхэм хэлъхьэныгъэшхуэ хуащIащ Урысей къэралыгъуэр зэфIэувэным.

Ди япэ итахэм я фэеплъу икIи Къэбэрдей-Балъкъэрым и лъэпкъхэмрэ Урысеймрэ зэрызэкъуэувэрэ иIъэс 460-рэ щрикъум мы пхъэбгъуэ кьыфхуэзэрэ щIэблэм ягъэващ».

Iуэхугъуэм мыхьэнэшхуэ хилъхьащ Москва къалэмрэ Урысей псомрэ я Патриарх Кирилл абы зэрыхэтам икIи и тхьэпIэлъмкIэ тхьэдэм кьыхэнэну лъабакъуэ ичащ, ди япэ итахэм Хэкум - Урысейм - хуаIа псэ зэкъуэтныныгъэр щIигъэбыдэу, Къэбэрдей-Балъкъэрым и лъэпкъ псоми пщIэ кьахуищIащ. Дэ хуабжьу фIыщIэ худощI икIи дыхуэарэзыщ Щихьышхуэм щыхьрэ гулъытэрэ кьызэрытхуищIам папщIэ.

Урысеймрэ Къэбэрдеймрэ зэпэлънэгъу зэрыхъуамрэ зэгурыIуэныгъэ зэрыхэращIыламрэ, псом япэрауэ, Урысей къэралыгъэм зэгурыIуэныгъэ яIэщIэ кьыщIэтыныжьыкIэ я мурадхэр зэрызэтехуэм. Урысейм и деж Къэбэрдеим, иужькIэ Балъкъэрым кьыщагъэуэтащ кьыщхьэщыжакIуэ лъэщрэ укъэзымыгъэпцIэну хъумакIуэрэ. Ди адэжьхэми хьэлэлу я гъэзэщIащ зэгурыIуэныгъэм и къалэнхэр, Урысей къэралыгъуэм ипщэкIэ щиIэ гъунапкъэхэр яхъумэкIэрэ, урыс лъэпкъ зэрыхэращIыкIар кьагъэпытагъуэу зэфIагъэувэжыныгъэ лэжьыгъэхэр псынщIэу зэрырагъэкIуэкIам кьыхэкIыу.

Щхьэхуэу фIыщIэ яхуэсщIыну сыхуейт Москварэ Санкт-Петербургрэ, Тэтэрстаным, Ставропольем, Къэбэрдей-Балъкъэрым, Урысей Федерацэм и нэгъуэщI щыналъэхэм я артист, гъуэзджэхэм я лэжьакIуэ, творческэ коллектив пажэхэм, Тенджиз ФIыщIэ флотым и творческэ коллективхэм. Пасэу щIадзэри, абыхэм егупуу икIи гукъыдэжьышхуэ яIэу зыхуагъэхьэзыращ нобэрей махуэшхуэм и гуфIэгъуэ программэр ягъэдэхэным. Си гугъэщ Iуэхухэм я программэм концерт Iыхьэр хэдгъэкIыну дызыщыгъуазэ щхьэусыгъуэхэм кьыхэхьэкIыу къэтщта унафэр абыхэм зэхащIыкIыну. Си фIэщ мэхъу дяпэкIэ дэ гуфIэгъуэ зэхьхьэхэр кьыщIызэгъэпэщыну Iуэхуфэ куэд, кьыззэрыпэпльэр.

ПщIэ зыхуэсщI ныбжьэгъуэх!

Къэбэрдей-Балъкъэрыр Урысей къэралым зэрыхьыхар тхыдэм кьыщыхъуа Iуэху инщ икIи абы къэбэрдей, балъкъэр лъэпкъхэм я дежкIэ мыхьэнэшхуэ дыдэ иIащ. КъэткIуа зэманым дрипльэжмэ, дэ белджылыуэ дольагъу дыкъызытехьыкIахэм ильъэс 460-рэ и пэкIэ кьыхаха гъуэгум и мыхьэнэр кьэпIуэжмылъытэн зэрыхъуэр дизыр. Урысейм зэрыгугъар къэбэрдейхэмрэ балъкъэрхэмрэ кьригъэлащ зэпэщIэуэныгъэхэм, хамэ къэралзэрыпхъуакIуэхэм ябыдыныкIэ икIи зэтраукIэныкIэ щыIа шынагъуэм. Абы кьызэригъэпэщащ а лъэпкъхэм дяпэкIэ заужьыныр. Кърым хъаныгъуэм, Тырку султ'ан, Ираным и шахым я геополитикэ сэбэп зыхьэлъэм яку кьыдэхута Къэбэрдейр мызмытIэу щыхуIэм щхьэщытащ. Япэ щхьэ Iуэху фIыгъуэ нэхъыщхьэу кьэбэрдейр мызмытIэу щыхуIэм щхьэщытащ. Япэ щхьэ Iуэху фIыгъуэ нэхъыщхьэу кьэзэныгъэ ящIыр ди лэжьэгъуэхэм абы и лъэныкъуэкIэ даэзрыдзэгъэшэн диIэщ, Къэбэрдей-Балъкъэрым хуэзфIэкIахэри хэту», - кьыхихгъэщхьэхукIащ Матвиенкэ Валентинэ.

РЕСПУБЛИКЭМ и блэкIамрэ и иджырей лъэхъэнэмрэ теухуауэ докладщIащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и Iэтащхьэ **КIуэкIуэ Юрий**:

«ПщIэ зыхуэсщI ныбжьэгъуэх! Ныбжьэгъу лъапIэхэ!

Нобэ дэ догъэлъапIэ Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ Урысеймрэ я лъэпкъхэр зэрызэкъуэувэрэ иIъэс 460-рэ зэрырикъур. Ар ди республикэм и цIыху псоми яIэт тхыдэ мыхьэнэ ин дыдэ зиIэ Iуэхущ, Урысей Федерацэм и лъэпкъхэм я зэкъуэшыгъэмрэ зэныбжьэгъугъэмрэ я гуфIэгъуэу къалытэ.

Мыхьэнэшхуэ зиIэ Iуэхум егъэщIилIа гуфIэгъуэхэм хэтын папщIэ дэ кьыгъуеблэгъащ хьэщIэ лъапIэхэр - Урысей Федерацэм и Федеральнэ Зэхуэсым ФедерацэмкIэ и Советым и Унафэщ Валентинэ Иван и пхъур, Урысей Федерацэм и

Къэбэрдей-Балъкъэрым къегъэлъагъуэ и социально-экономикэ Iэнатiэм зэпIэзэрыту зэрызицужьыр

(КIэухыр. Пэщiэдзэр 1, 2-нэ нап.).

Пщiэ зыхуащI ныбжьэгъуэх!

БлэкIа илъэсищэм и 90 гъэхэм я пэщIэдзэм демократиер зи лъабжьэ зэхъуэкIыныгъэхэм, экономикэм зиужькIэрэ щIыхубэм я гъащIэр егъэфIэкIуэным я телъхьэу къыхэтха зыужьныгъэм я фIыгъэкIэ Къэбэрдей-Балъкъэрыр efIэкIуэныгъэм и гъэзугъм тету ирокIуэ.

Урысей Федерацэм хуитыныгъэ псори щызэпIэ и субъекту щыткIэрэ, конституцэкIэ иIэ хуитыныгъэхэм ябгъ иткIэ социально-экономикэ политикэр еубзыху икIи егъэзащIэ, урысей реформэхэм, зыуэ щыт экономикэмрэ хабзэмрэ тету.

Дэ фIы дыдэу къыдгуроIуэ, ди лъэпкъхэм я къэкIуэнур елъытащ псынщIэу зызыхъуэж нобэрей гъащIэм Къэбэрдей-Балъкъэрым щиубыдыф увыпIэм зэрелъытар. Абы къыхэкIыу ди мурадщ - зэман гъунэгъу дыдэм республикэр индустриально-технологиекIэ зызыужьа, демократие жылагъуэ тущIыну.

А мурадыр зэрызэдгъэхъулIэну Iэмалхэр убзыхуакIэщ. Ар - технологие пэрытхэр и лъабжьэу экономикэр къэгъэщIэрэщIэныщ. Ар - гъэзэщIакIуэ, хабзэгъэув властым хъер къыпыкIыу дэлэжьэн граждан жылагъуэ зэфIэгъэувэныщ, политикэ партхэмрэ жылагъуэ зэщIэхъеелныгъэхэмрэ сэбэпныгъ хэлъу ягурыIуэныщ, властымрэ жылагъуэмрэ я зэкъуэтныныгъэр къыщэгъэпэщыныщ.

Абы щыгъуэми къыдгуроIуэ, къэкIуэнур дыухэкIэрэ, дэ куууэ тщIэн хуейщ икIи зыщыдгъэгъупщэ хъунукъым блэкIар, ди яп итахэм я Iуащагъыр, нэхъыжьхэм я Iуэху еплъыкIэр, абыхэм гъащIэм къыхаха дерсхэр, щIэныгъэр, лъэпкъыр, Хэкур фIыуэ лъагъуныр тегъэщIапIэ тущIыпхъэщ. Ахэр и лъабжьэущ пщдейрей махуэм хуиту дыщыкъуэплъэфынур.

Урысей Федерацэм и Президент Путин В. В. къыхегъэщ: «Ди къэралым, лъэпкъыщхьэм я зэхуэдэ уиэ хъуам, дежкIэ нэхъыщхьэр цIыху-бэм я зэгурыIуэныгъэрщ, аращ ди къэралым и джэлэс нэхъыщхьэ дыдэр. Мыбдежым лъабжьэ быдэ щыдиIэщ дэ, къыпещэ абы. Ар лIэщIыгъуэ бжыгъэкIэрэ зэдгъэпэща фIыгъуэщ».

Нобэ Къэбэрдей-Балъкъэрым щопсэу икIи щолажьэ лъэпкъ зэмылIэужьыгъуэ куэдым къаухкIахэр. Адыгэхэмрэ балъкъэрхэмрэ, урысхэмрэ белорусхэмрэ, абхъазэхэмрэ къэрэшейхэмрэ, осетинхэмрэ шэшэнхэмрэ, журткэмрэ ингушхэмрэ, куржыхэмрэ дагьыстэнхэмрэ, ермэлыхэмрэ азербайджанхэмрэ, тэтэрхэмрэ нэмыцэхэмрэ, украинхэмрэ корейхэмрэ - жыпIэнурамэ, лъэпкъ зэмылIэужьыгъуэ пщIы бжыгъэхэм я лIыкIуэхэм, мамыру зэдэпсэууэрэ, егупуу къызэрагъэпэщ цIыхур псэун папщIэ зыхуеину псори.

Республикэм щыпсэу лъэпкъ псоми яку дэлъ зэгъунэгъуфI, зэныбжьэгъуфI зэхущытыкIэхэр тхъумэныр, ахэр нэхъри дгъэбыдэныр ди къалэну къыдолъытэ. ЗэпэщIэтыныгъэмрэ гужьгъэжьымрэкъым, атIэ акъылыфIэу, мамырщIэкъуу щытыныщ, зэгурыIуэныщ, зэдэIэпыкъныщ - мис ахэращ Къэбэрдей-Балъкъэрым и лъэпкъхэр зэкъуэзыгъэувэн хуейр.

Дэ псоми къытхуиухар зыщ, зыщ ди тхыдэр - дызэгъусэныщ, дызэкъуэту гъащIэщIэ дыухэныщ, XXI лIэщIыгъуэм и гъэзгу мытынщхэм зэгъусэу дриклуэныщ.

Республикэм и къэрал властым и органхэр хъарзынэу ядолажьэ дин Iэхъущ1апIэхэми. Дяпэки дгъэбыдэнущ абыхэм яхудиIэ пыщIэныгъэхэр, зи динхэр эзтемыхуэ цIыхухэм яку дэлъ пщIэмрэ дзыхьымрэ. Дуней псор терроризмэмрэ экстремизмэмрэ къаIэрыкI шынагъуэм щигъэгулэз мы зэманым дэ икъукIэ сакъыу дахущытыпхъщ а щытыкIэм къыдэкIуэнкIэ хъуну гугъуехьхэм.

Дэтхэнэ зы лъэпкъми къыдекIуэкI и щэнхабзэ, лъэпкъ щхьэхуэныгъэхэр мы зызыхъуэж дунейм хэмыкIуэдэн щхьэкIэ дэ тхъумэжьын хуейщ ди лъабжьэр, анэдэлъхубзэр, щэнхабзэр, псэкупсэ къулеигъэхэмрэ къыддекIуэкI хабзэхэмрэ. Апхуэдэ щыкIэкIэщ тегушхуауэ зэрызыбжьыфынур, зыми емыщхь уи фIыгъуэхэр пхъумэу лъэпкъыуи укъыщызэтенэнур. Абы къыдэкIуэуи мыхьэнэшхуэ иIэщ адыгэбзэмрэ балъкъэрыбзэмрэ зегъэужьныным урысыбзэм къахуищIа, иджыри къахуищI хэлъхьэныгъэхэр, Урысейм и адрей лъэпкъхэми я щэнхабзэхэм хуэдэу, ди лъэпкъхэм я щэнхабзэхэм зегъэужьныным, ахэр нэхъ бей щыным ар зэрыхуэлажьэр зыщыдмыгъэгъупщэным. Ди Президент Путин В. В. къызэрыхигъэщащи: «Урысыбзэр ди дежкIэ - ар къэралыбзэщ, лъэпкъхэр зэрызэрыщIэщ икIи ар зыкIи пхуэзэхуэжьныкъым, ар лъэпкъ куэду зэхэт ди къэралым щыпсэуэхэр псэкIэ зэрызэпыщIа джэлэс нэсщ».

Ныбжьэгъу лъапIэхэ!

Дэтхэнэ зы лъэпкъри хуитщ зэрызиужьыну гъуэгур езым иубзыхужыну, и дарэгъуэхэр къыхихыжыну, и жылагъуэр зытетыну политикэ хуэгъкIэр, и экономикэр зэтриухуэну, и шынагъуэншагъэр къызэригъэпэщыну. Лъэпкъхэм я дежкIэ мыхьэнэшхуэ зиIэ апхуэдэ лъэбакъуэхэр зэрачныну егупсысыну -мызэмыгтIэу къахуихуащ адыгэ, балъкъэр лъэпкъхэми. Зи тхыдэр илъэс минхэм кьадэбжэ, хабзэхэр быдэ къэралым зыпащIэри, абыхэм гъуэгу нэхъ захуэ дыдэр къыхахауэ щытащ. Абы и щыхьэт наIуэу ди лъэпкъхэр лIэщIыгъуэ бжыгъэ хъуауэ Урысей къэралыгъуэм зэрыхэтыр.

Сыт хуэдэ щытыкIэ имыхуами, Къэбэрдей-Балъкъэрым и лъэпкъхэр хуэпэжащ зэгуэр ятха тхъэрыIуэм икIи Хэкум пэжу къулыкъу хуащIащ.

Зэман зызыхъэжьым дэ гугъуехьыщIэхэр къыттпегъэтIылъ, сыт щыгъуи егъэунэху ди зэкъуэтныныгъэм и быдагьыр, Урысейм и сэбэп зыхэлъхэр дызэгъусэу тхъумэным дызэрыхуэхьэзырыр. Апхуэдэ щытыкIэхэм деж дэ псом хуэмыдэу гуащIэу зыхыдощIэ зэкъуэтныныгъэм, дзыхь зэхуэщIыным, лIакъуэхэм яку дэлъ зэпыщIэныгъэхэм яIэ мыхьэнэр зэрыиныр, уи тхыдэмрэ абы и дерсхэмрэ пщIэ яхуэпщIыным, лъэпкъ куэд щызэдзепсэу ди къэралыр, урыс лъэпкъыр зи курыхьр, зэкъуэзыгъэувэ хабзэхэмрэ зэныбжьэгъуегъэмрэ уи тегъэщIапIэу щытыным и купщIэр.

НаIуэу зэрыщытщи, дунейм зы лъэпкъи теткъым и тхыдэм щыщ Iыхьэ гъэрхэм къриубыдэу гъэзэгъуэ зыльэмыIэса. Адыгэ, балъкъэр лъэпкъхэри, ди жагъуэ зэрыхъунщи, нэщхъеягъуэхэр къажьэхэмыуэу къэнакъым. Апхуэдэу щытми, абыхэм фIыуэ къагуроIуэ гъэзэгъуэм и нэпкъыжьэ къызытенахэр езыхэм зэрамызакъуэр, атIэ Урысейм и нэгъуэщI лъэпкъ куэдми, псом япэрауи урыс лъэпкъым, я къэкIуэкIыкIами нэщхъеягъуэхэр кьызэрыхэнар. ИкIи а гъунэхэныгъэхэм, ахэр сыт хуэдэу хъэльэу щымытами, адыгэхэмрэ балъкъэрхэмрэ къытрашыфакъым урыс щыхубэм якъуэтыным теухуауэ зэгуэр къыхаха гъэгум хуэпэжьн мурадым. Дэ дызэгъусэу ткIуащ Хэку зэкъуэт икIи лъэщ ухуэным ухуэзэшэ гъуэгур икIи абы дызыщыIууа гугъуехь псори дызэкъуэту кьызэдэкIащ.

Ди лъэпкъхэм пщIэшхуэ хуащI экономикэ, социальнэ, щэнхабзэ я лъэныкъуэкIэ абыхэм заужьныным хуэнэтIауэ Урысей къэралыгъуэм щызэфIагъэкIам, дяпэкI щалэжьым, апхуэдэуи нэсу зыхащIэ Урысейр - ар адыгэ-шэрджэх, балъкъэр-къэрэшей лъэпкъхэм я къэралыгъуэ щаIэж, абыхэм я анэдэлъхубзэхэр къэралыбзэу щыщыт, зыми емыщхь ухуэ щыным ар зэрыхуэлажьэр зыщыдмыгъэгъупщэным. Ди Президент Путин В. В. къызэрыхигъэщащи: «Урысыбзэр ди дежкIэ - ар къэралыбзэщ, лъэпкъхэр зэрызэрыщIэщ икIи ар зыкIи пхуэзэхуэжьныкъым, ар лъэпкъ куэду зэхэт ди къэралым щыпсэуэхэр псэкIэ зэрызэпыщIа джэлэс нэсщ».

Ныбжьэгъу лъапIэхэ!

Дэтхэнэ зы лъэпкъри хуитщ зэрызиужьыну гъуэгур езым иубзыхужыну, и дарэгъуэхэр къыхихыжыну, и жылагъуэр зытетыну политикэ хуэгъкIэр, и экономикэр зэтриухуэну, и шынагъуэншагъэр къызэригъэпэщыну. Лъэпкъхэм я дежкIэ мыхьэнэшхуэ зиIэ апхуэдэ лъэбакъуэхэр зэрачныну егупсысыну -мызэмыгтIэу къахуихуащ адыгэ, балъкъэр лъэпкъхэми. Зи тхыдэр илъэс минхэм кьадэбжэ, хабзэхэр быдэ къэралым зыпащIэри, абыхэм гъуэгу нэхъ захуэ дыдэр къыхахауэ щытащ. Абы и щыхьэт наIуэу ди лъэпкъхэр лIэщIыгъуэ бжыгъэ хъуауэ Урысей къэралыгъуэм зэрыхэтыр.

Сыт хуэдэ щытыкIэ имыхуами, Къэбэрдей-Балъкъэрым и лъэпкъхэр хуэпэжащ зэгуэр ятха тхъэрыIуэм икIи Хэкум пэжу къулыкъу хуащIащ.

Зэман зызыхъэжьым дэ гугъуехьыщIэхэр къыттпегъэтIылъ, сыт щыгъуи егъэунэху ди зэкъуэтныныгъэм и быдагьыр, Урысейм и сэбэп зыхэлъхэр дызэгъусэу тхъумэным дызэрыхуэхьэзырыр. Апхуэдэ щытыкIэхэм деж дэ псом хуэмыдэу гуащIэу зыхыдощIэ зэкъуэтныныгъэм, дзыхь зэхуэщIыным, лIакъуэхэм яку дэлъ зэпыщIэныгъэхэм яIэ мыхьэнэр зэрыиныр, уи тхыдэмрэ абы и дерсхэмрэ пщIэ яхуэпщIыным, лъэпкъ куэд щызэдзепсэу ди къэралыр, урыс лъэпкъыр зи курыхьр, зэкъуэзыгъэувэ хабзэхэмрэ зэныбжьэгъуегъэмрэ уи тегъэщIапIэу щытыным и купщIэр.

НаIуэу зэрыщытщи, дунейм зы лъэпкъи теткъым и тхыдэм щыщ Iыхьэ гъэрхэм къриубыдэу гъэзэгъуэ зыльэмыIэса. Адыгэ, балъкъэр лъэпкъхэри, ди жагъуэ зэрыхъунщи, нэщхъеягъуэхэр къажьэхэмыуэу къэнакъым. Апхуэдэу щытми, абыхэм фIыуэ къагуроIуэ гъэзэгъуэм и нэпкъыжьэ къызытенахэр езыхэм зэрамызакъуэр, атIэ Урысейм и нэгъуэщI лъэпкъ куэдми, псом япэрауи урыс лъэпкъым, я къэкIуэкIыкIами нэщхъеягъуэхэр къызэрыхэнар. ИкIи а гъунэхэныгъэхэм, ахэр сыт хуэдэу хъэльэу щымытами, адыгэхэмрэ балъкъэрхэмрэ къытрашыфакъым урыс щыхубэм якъуэтыным теухуауэ зэгуэр къыхаха гъэгум хуэпэжьн мурадым. Дэ дызэгъусэу ткIуащ Хэку зэкъуэт икIи лъэщ ухуэным ухуэзэшэ гъуэгур икIи абы дызыщыIууа гугъуехь псори дызэкъуэту кьызэдэкIащ.

Ди лъэпкъхэм пщIэшхуэ хуащI экономикэ, социальнэ, щэнхабзэ я лъэныкъуэкIэ абыхэм заужьныным хуэнэтIауэ Урысей къэралыгъуэм щызэфIагъэкIам, дяпэкI щалэжьым, апхуэдэуи нэсу зыхащIэ Урысейр - ар адыгэ-шэрджэх, балъкъэр-къэрэшей лъэпкъхэм я къэралыгъуэ щаIэж, абыхэм я анэдэлъхубзэхэр къэралыбзэу щыщыт, зыми емыщхь ухуэ щыным я лъэпкъхэр зэрызэкъуэувэрэ илъэс 460-рэ зэрырикъумкIэ къехъуэхъуащ Урысей Федерацэм и Правительствэм и УнафэщI **Медведев Дмитрий**.

Осетие Ипщэм и Президент **Бибилов Анатолий** езымрэ Осетие Ищхъэрэ - Аланием и Iэтащхьэ **Битаров Вячеславрэ** кьабгъэдэкIыу Къэбэрдей-Балъкъэрым и унафэщIхэм фIыщIэ кьахуищIащ КъБР-мрэ Урыс-сеймрэ я лъэпкъэр зэрызэкъуэувэрэ илъэс 460-рэ зэрырикъум, Республикэм и Къэралыгъуэм и махуэм ятеухуа гуфIэгъуэ дауэдапщэкэр, Бесльэн кьалэм къыщыхъуауэ щыта гуауэшхуэм хэкIуэдахэм пщIэ хуащIу, фокIадэм и 1-м ирахыу фокIадэм и 8-м зэрагъэIэпхъуам папщIэ. «Фи фIэщ фщIы, апхуэдэр ящыгъупщэркъым», - жиIащ Бибиловым.

Тэтэрстан Республикэм и Президент **Минниханов Рустам** кьалэн къызэрыщицIам икIи иткIэ ТР-м и Къэрал Советым и УнафэщI **Мухаметшин Фарид** къеджащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и цIыхубэм къахуэгъэза хъуэхъум.

Евкуров Юнус-Бэч, **Владимиров Владимир**, **Битаров Вячеслав**, **Темрезов Рашид** сымэ къыщыпсалъэм къыхахагъэщащ КИФЩI-м хьыкъэ щIынальэхэм яку дэлъ зэныбжьэгъугъэмрэ зэдэлэжьэныгъэмрэ дяпэкI я гъэзбыдэну зэрагуапэр.

Адыгэ Республикэм и Iэтащхьэм и кьалэнхэр пIальэкIэ зыгъэзащIэ **КъумпIыл Мурати** хъэхъу дахэкIэ захуигъэзащ цIыхухэм.

Урысейм ЗыхъумэжьныгъэмкIэ и министерствэм КадрхэмкIэ и управленэ нэхъыщхьэм и унафэщI, генерал-полковник **Горемыкин Виктор** къеджащ УФ-м зыхъумэжьныгъэмкIэ и министр, Урысейм и ЛIыхъжь, армэм и генерал **Шойгу Сергей** республикэм иц лъэпкъхэм кьахуигъэхьа хъуэхъум.

Къэбэрдей-Балъкъэрым и унафэщIхэмрэ абы щыпсэухэмрэ хъуэхъу телеграммэхэр кьыхуагъэхьащ: Урысей Федерацэм ШынагъэншагъэмкIэ и советым и Секретарь **Патрушев Николай**, УФ-м и ФСБ-м и Унафэщ **Бортников Александр**, Урысей Федерацэм и Президентым и Администрацэм и Унафэщым и апэ кьуэдзэ **Кириенкэ Сергей**, УФ-м и Президентым и полномочнэ лIыкIуэу Ипщэ федеральнэ округым щыIэ, Урысейм и ЛIыхъжь **Устинов Владимир**, кэралым и политик, жылагъуэ лэжьакIуэ цIэрыIуэхэм.

ЯРОСЛАВСКАЯ Маринэ.

Сурэтхэр **Каюдин Евгений** *трихащ.*

● ФщIэн папщIэ

ЗэхъуэкIыныгъэхэр халъхьэ

Урысей Федерацэм и Президентым Iэ тридзащ УФ-м и Лэжьыгъэ кодексым зэхъуэкIныныгъэхэр хэлъхьэным и Iуэхукlэ» Законым. Абы егъэтэмэм лэжьэгъуэ махуэ иримыкъу гъэувыным, зэрылэжьэну сыхьэт бжыгъэм щIезыгъэгъуахэмрэ зыгъэпсэхугъуэ, гуфIэгъуэ махуэхэм зэрылэжьахэмрэ пэкIуэнур, апхуэдэу лэжьакIуэм зыщигъэпсэхуну зэманыр зэрыхуэхахыным теухуа хабзэр.

ЩХЬЭТЕЧУ жыпIэмэ, лъэныкъуэхэм зэращIылIа лэжьыгъэ зэгурыIуэныгъэм арэзы зэрыщытехъуам тещIыхьауэ, Iэнатlэ щагъэувкIи иужькIи лэжьакIуэм лэжьэгъуэ зэман иримыкъу (лэжьэгъуэ махуэ иримыкъу (сменэ) е тхьэмахуэ зэхуаку лэжьэгъуэ иримыкъу) хуагъэуфынущ, лэжьэгъуэ махуэр Iыхьэ-Iыхьэу ягъэшынри абы хэту.

Лэжьэгъуэ зэман иримыкъур ягъэувыфынущ мардэ зимылэ пIалъэми лъэныкъуэхэм зэращIылIа лэжьыгъэ зэгурыIуэныгъэм къыщыгъэлъэгъуа пIалъэми тещIыхьауэ.

Законым апхуэдэу щыубзыхуащ махуэ къэс зэрылажьэ зэманыр щыхьэти 4-м щIимыгъумэ, абы зигъэпсэхун, шхэн папщIэ лэжьыгъэр зэпигъэу мыхъунри.

Лэжьыгъэ лей зэрызэфIигъэкIам папщIэ зэрыщIат щIыкIэри ягъэтэмэмащ:

псалъэм и хьэтыркIэ, зыгъэпсэхугъуэ, мылэжьэгъуэ гуфIэгъуэ махуэхэм лэжьыгъэм тригъэкIуэдэн хуей зэманым щIригъэгъуамэ икIи абы хуэзэ улахуэр щIигъуу ираткIэрэ е нэгъуэщI зыгъэпсэхугъуэ хухахкIэрэ япшыныжамэ, ар хиубыдэркъым лэжьыгъэ лей щызэфIагъэкIа зэманри, абы хуэзэри къыщалъытэкIэ.

Мыбдежым лэжьакIуэ псоми пщIэр хэгъэхъуауэ щрат зыгъэпсэхугъуэ е мылэжьэгъуэ гуфIэгъуэ махуэм зэфIагъэкIа лэжьыгъэм хуэзэ улахуэм щыхуагъадэу.

ЛэжьапIэ къезытым и кьалэнщ лэжьэгъуэ махуэ иримыкъу хуигъэувыну цIыхубэ уэндэгъум, зи ныбжьыр илъэс 14-м нэмысса сабийм и адэ-анэм ящыщ зым, зи ныбжьыр илъэс 18-м нэмыса ныкъуэдыкъуэм кIэлъыплъу унагъуэм щыщ гуэрым я лъэIыкIэ. Абы щыгъуэми лэжьэгъуэ зэман иримыкъу щыхуагъуэвыр щхьэусыгъуэ пыухыкIахэр къыщыкъуэкIым и дежщ.

● КъБР-м и прокуратурэм

Лэжьыгъэр ягъэлъэщ

КъБР-м и прокурорым и къуэдзэ Махуэ Артур иригъэкIуэкIа зэIуущIэм щызэпкърахащ терроризмэмрэ экстремизмэмрэ япэщIэтыным хуэунэтIауэ я Iуэхущ1апIэм, хабзэхъуэмэ, кIэлъыплъакIуэ Iэнатlэхэм мы гъэм и япэ мазихым зэфIагъэкIар.

КъЫЗЭРАГЪЭЛЪЭГЪУАМКIЭ, абы и лъэныкъуэкIэ лэжьыгъэ пыухыкIа ирагъэкIуэкIащ, республикэм зэпIэзэрытныныгъэр щыщIэзэрагъэпэщащ. Къапщтэмэ, экстремизм хуэмэжьмышхэм зэрыщахъумэ щIыкIэр ягъэльэщащ. Зи гугъу тщIы зэманым ныкъусаныгъэ зэмылIэужьыгъуэу 1852-рэ къахутащ. Ахэр ирырагъэкIуэжьын папщIэ, законым емызэгъ хабзэ акту 140-рэ кьызэтрагъэувыIащ, тхылъи 137-рэ судым ираташ, яхуэзымыдэ тхыгъэу 388-рэ ягъэхьэзыраш, къулыкъущIэ 271-рэ жэуапым ирашэлIащ, 30-м хабзэм текI зэрымыхъунур гурагъэIуащ, 140-р административнэ Iуэху ящIащ. КьищынэмыщIауэ, я лэжьыгъэм кьыщагъэсэбэпын папщIэ, властымрэ щIыпIэ самоуправленэмрэ я Iэнатlэхэм аналитикэ хъыбари 150-м щигъу хуагъэшащ.

ХъыбарегъащIэ Iуэхущ1апIэхэм я Iэмалхэри гулъытэ хэха хуащIу кьагъэсэбэпащ, экстремизмэм къыпкърыкI шынагъуэр, абы зэрыпэщIэт щIыкIэр, я лэжьыгъэр зыхуэдэр цIыхухэм я зэхуэсхэм, зэIущIэ зэмылIэужьыгъуэхэм хэIущIыну щащIащ.

ИнтернеткIэ зэбграгъэкI тхыгъэ 42-рэ Урысей Федерацэм и щIыналъэм хъыщагъэсэбэп мыхъуну кьалъытащ, Урысейм Коммуникацэ кIэлъыплъныныгъэмкIэ и Iэнатlэр щIыгъуу, WI-FI технологиехэм хуимыту Iуэхущ1апIэхэр зэрыпащIэр 36-рэ къызэпаудащ, лъэпкъхэр зэущызыгъэхьэ, экстремизм хьэгъэщагъэм кьыхуезыджэ, терроризмэр зыгъэзащIу щIэпхъаджагъэу 9 кьыщIагъэщIауэ, зэхагъэкI.

Терроризм, экстремизм хьэгъэщагъэхэр кьыызыхэкIыр, абыхэм хуэзыгъэуш щхьэусыгъуэхэр зэрагъэбеледжылы щIыкIэр, ныкъусаныгъэхэр гъэзэкIуэжьныныкIэ лэжьыпхъэхэр зэпкърахащ. Апхуэдэу терроризм, экстремизм щIэпхъаджагъэм и кьыщIагъэщIауэ, зэхагъэкI.

Терроризм, экстремизм хьэгъэщагъэхэр кьыызыхэкIыр, абыхэм хуэзыгъэуш щхьэусыгъуэхэр зэрагъэбеледжылы щIыкIэр, ныкъусаныгъэхэр гъэзэкIуэжьныныкIэ лэжьыпхъэхэр зэпкърахащ. Апхуэдэу терроризм, экстремизм щIэпхъаджагъэм хэIущIыну щащIащ.

ИнтернеткIэ зэбграгъэкI тхыгъэ 42-рэ Урысей Федерацэм и щIыналъэм хъыщагъэсэбэп мыхъуну кьалъытащ, Урысейм Коммуникацэ кIэлъыплъныныгъэмкIэ и Iэнатlэр щIыгъуу, WI-FI технологиехэм хуимыту Iуэхущ1апIэхэр зэрыпащIэр 36-рэ къызэпаудащ, лъэпкъхэр зэущызыгъэхьэ, экстремизм хьэгъэщагъэм кьыхуезыджэ, терроризмэр зыгъэзащIу щIэпхъаджагъэу 9 кьыщIагъэщIауэ, зэхагъэкI.

Терроризм, экстремизм хьэгъэщагъэхэр кьыызыхэкIыр, абыхэм хуэзыгъэуш щхьэусыгъуэхэр зэрагъэбеледжылы щIыкIэр, ныкъусаныгъэхэр гъэзэкIуэжьныныкIэ лэжьыпхъэхэр зэпкърахащ. Апхуэдэу терроризм, экстремизм щIэпхъаджагъэм и

● Гъэлъэгъуэныгъэхэр

Тхыдэр зи лъабжьэ лэжьыгъэхэр

Ткаченкэ Андрей и цIэр зезыхьэ Сурэтыщ гъуазджэхэмкIэ музеймрэ Къэбэрдей-Балъкъэрым и Лъэпкъ музеймрэ гъэлъэгъуэныгъэ щIэщыгъуэхэр щокIуэкI, Къэбэрдейр Урысейм зэрыгухьэрэ илъэс 460-рэ зэрырикъум и щIыхькIэ. Выставкэхэр къызэрагъэпэщащ КъБР-м Щэнхабзэмкlэ и министерствэм, УФ-м и Сурэтыщlхэм я зэгухьэныгъэм и республикэ къудамэм, Къэбэрдей-Балъкъэрым и Лъэпкъ музеймрэ Ткаченкэ Андрей и цIэр зезыхьэ Сурэтыщl гъуазджэхэмкIэ музеймрэ.

ТКАЧЕНКЭ Андрей и цIэр зезыхьэ Сурэтыщl гъуазджэхэмкIэ музеймрэ щагъэуба выставкэр иригъэкIуэкIащ абы и унафэщI **Ремхен Еленэ**.

- Къэбэрдей-Балъкъэрым исхэмрэ абы и хьэщIэхэмрэ си гуапэу махуэшхуэхэмкIэ сыныбохъуэхъу. Дэтхэнэ зы унагъуэми берычэтрэ хьугъуэфIыгъуэрэ илъыну, ехъулIэныгъэ хуэд фIэну Тхьэм жIа! КъБР-м и сурэтыщIэхэм, скульпторхэм, IэпщIэлъапщIэхэм фи лэжьыгъэ купщIафIэхэр утыку зэрыщагъэльагъуэмкIэ си гуапэу сыныбохъуэхъу. Гъуазджэм и цIыхухэм фи Iэдакъэщ щIэкI купщIафIэхэмкIэ иджыри илъэс куэдкIэ дыкъгъэгушхуэну, дыкъгъэгуфIэну дыфщогугъ, - жIащ КъБР-м щэнхабзэмкIэ и министр **Къумахуэ Мухьадин** гъэлъэгъуэныгъэр къыщыззIуихым.

КъБР-м и Сурэтыщlхэм я зэгухьэныгъэм и унафэщI **Темыркъан Геннадий** жIаI, хабзэ хьуауэ, республикэм и Лъэпкъ музеймрэ къыщызэрагъэпэщ отчёт гъэлъэгъуэныгъэр щхьэусыгъуэ зэхуэмыдэхэмкIэ Сурэтыщl гъуазджэхэмкIэ музеймрэ иджы къызэрыщызэIуахэр, выставкэм утыку къыщрахьэну къыхаха лэжьыгъэ псори, жагъуэ зэращыхъуащи, музеймрэ пэшхэм зэрыщIэмыхуар, псори гъуазджэм дихьэхэсэм я пащхьэм иужькIэ щагъэльэгъуэну зэрамурадыр.

- Къызэхуэсахэм си гуапэу сынывохъуэхъу Къэбэрдей-Балъкъэрым и Къэралгъуэмрэ Налшык кьалэмрэ я махуэшхуэхэмкIэ. КъБР-м и Сурэтыщlхэм я зэгухьэныгъэм сызэрыхэтым срогушхуэ. Выставкэм хагъэхьа дэтхэнэ зы лэжьыгъэми мыкъэнэ ин иIэщ, гъэщIэгъуэн, уздзэыхьэх куэд хыбольагъуэ, тхыдэр къызыхэха а дахагъэм щIэблэр щIэпIыкIын хуейщ. Республикэм исхэр къыхуздожъ гъуазджэм и жанр, унэтIныныгъэ куэд къызэщIэзыбыдIэ гъэлъэгъуэныгъэ гукъинэжым зыкърагъэхьэлIэну, - жIаI УФ-м и цIыхубэ сурэтыщI **Пащты Герман**.

Музейм и хуэмакIуэ нэхъыщIэ, Урысейм и цIыхубэ Iэпщlэлъапщlэ **Мокаев Владимир** КъБР-м и сурэтыщlхэм зэфIэкI ин зэраIэр къыхигъэщащ икIи художникхэм ехъуэхъуащ я лэжьыгъэхэр къыщапщытэж выставкэр къаззрехъулIам папщIэ.

Ткаченкэ Андрей и цIэр зезыхьэ Сурэтыщl гъуазджэхэмкIэ музеймрэ къыщызIуахэ - «Бжьыхьэ-2017» художественнэ отчёт гъэлъэгъуэныгъэм къызэщIрагъэубыдащ лэжьыгъэ купщIафIэ, щIэщыгъуэ 80-м щигъу. Абы хагъэхьащ республикэм и сурэтыщIэхэр Абей Ася, Азэмэт Светланэ, Аккизовхэ Керим, Сиярэ, Имарэ, Ахматов Лиуан, Ащхъуэт Михаил, Бгъэжьнокъуэ Заурбэч, Джатэгъэжь Залым, Дышэкl Мурат, Зэхъуэхъу Валерэ, Индрис Залымхъан, Жыгун ФатIимэ, Бейтыгъуэн Людмилэ, Ламырдон Руслан, Маргъуц Анатолэ, Пщыхьэщlэ Хьэсэнбий, Темыркъан Геннадий, Хэжь Алик, Чеченов Юрэ, Ерчэнхэ Евгениерэ Исуфрэ, Шэмей Руслан, Жылпэ Анатолэ, Къаночкъуэ Руслан, Пащтыхэ Германрэ Алимрэ, Тэтрокъуэ Светланэ сымэ, нэхъыщIэхэми я Iэдакъэ къыщIэкIа лэжьыгъэ купщIафIэхэр.

Сурэтыщlхэм, скульпторхэм, цIыхубэ Iэпщlэлъапщlэхэм я Iэдакъэ къыщIэкIа Iуазджэ, щэнхабзэ хьэпшIыпхэм еплъхэр къызыхуареджэр зыщыщ лъэпкъмэ зэрыт динми емылъытауэ щIыналъэм изыгъэ якуэ мамыригъэ, зэгурыIуэ, пщIэ дэлъынырщ. Лэжьыгъэхэр я плъыфэкIи, зыщыщ жанркIи, темэкIи куэду зэщхьэщыхьаш. Апхуэдизкlи щIыуэпсым, гъэм и зэманхэм я дахагъэм, удз гъэгъахэм, Iуащхьэмахуэ трауху сурэтхэр, шэрджэс зауэлIхэм, адыгэ пщащхэм, нарт эпосым кьыхэщ лIыхъужьхэм, цIыху щхьэхуэхэм я портретхэр къыщыгъэльагъуэхэр, скульптурэхэр, графикэхэр, дыщэмрэ дыжьынымрэ кьыхэщIыкIа зэрызагъэдахэ хьэпшIыпхэр, хьэкъущыкъуэр, абджым, бгы хрустальым щыщ саугъэт цIыкIуфэкIухэр, арджэнхэр, блын алэрыбгъуэр, нэгъуэщIэхэри. Нэхъыщхьэраци, лэжьыгъэхэр гъуазджэм и кьарукIэ псыхьащ, мэгъу къару яхэлъми ярейуэ малъхъэдисым хуэдэу узэщIашэ, гум дахагъэр къыщагъэуш. Сурэтыщlхэм я лэжьыгъэхэм кьыщагъэльагъуащ Къэбэрдей-Балъкъэрым щыпсэужьмрэ я щIыуэпсымрэ хуаIэ лъагъуныгъэ иныр. Псом хуэмыдэу художникхэм утыку кьрахьащ бжьыхьэ дыщафэм и куры-хыр зыпэпщI хъун зэрыщымыIэр. Тхыдэр зи лъабжьэ, абы и напэкIуэцIхэм ухэзыгъаплъэ «Делегация из Кабарды в Москве» сурэтыр блэкIам и гуджвэщ.

Гъэлъэгъуэныгъэм увыпIэфI щауфбдащ декоративнэ-прикладной гъуазджэм и хьэпшIыпхэм. Апхуэдизкlи Батаев Михаил абджымрэ бгы хрусталымрэ къыхищIыкIа «Карета золушки», «Танцующая пара», «Музыкант», «Танцор», «Знаки зодиака», «Лезгинка», «Старый джигит», «Девушка с кувшином», «Лошадки», «Наездники», «Фламинго», «Дракон», «Пегас», «Жар-птица» лэжьыгъэхэр. Саугъэт папщIэу Iыхьлыхэмрэ ныбжьэгъуэхэмрэ уаззрыхуэгуэпэну е унэр зэрыбгъэдэхэну а хьэпшIып цIыкIуфэкIухэр дэтхэнэри узыIэпызышэщ, уи гукъыдэжым хэзыгъахъуэщ.

Бзыльхъугъэхэр дзэыхьэхыщ Галинский Яроми и дышэ, дыжьын цIыхубз бгыриплхэмрэ бгъэлулъхэмрэ, Юзбашевхэ Гаджиабакаррэ Мурадрэ я дыжьын, жэз бгыриплхэр, Дагировэ Маринеттэрэ Шэт Джульеттэрэ я жьыхуэхэр, уагъэкIэ гъэдаха, дышэ Iуданэкlэ хэдыкIа сумкэ цIыкIухэр, Хьэткъуэ-Исмэхыл Мариан и блын алэрыбгъуэхэр, тхыпхъэхэр, нэгъуэщIэхэри. Дышэкl Iэзэхэм, Iэпщlэлъапщlэхэм а лэжьыгъэхэр кьехъулIащ, нэр телIыыIэрэ гъуазджэм и курых дахагъэкIэ зэхуэхунэуэ.

Хъыгъэгупсысэщ икIи дахагъэкIэ гъэнщIащ выставкэм хагъэхьа скульптурэхэри. Апхуэдизкlэ Гъуэщlапщэ Арсен, Тхьэкlумашэ Михаил, Катони Станислав, Сурхайханов Ибрэхьим, Тхьэзэлтлъэж Руслан сымэ пхъэм, гипсым кьыхащIыкIа, ди зэманым пэджжэ лэжьыгъэ Iэщlэгъэнэхэр.

КъБР-м и Лъэпкъ музеймрэ выставкэр иригъэкIуэкIащ а Iэзэхущlапlэм и унафэщI **Накуэ Феликс**.

Гъэлъэгъуэныгъэр къызэIузхар КъБР-м щэнхабзэмкIэ и министр **Къумахуэ Мухьадинщ**. Абы кьыхигъэщащ республикэм и махуэшхуэхэм ирихьэлIэу ди щIыналъэм и щIыуэпсым и кьулеягъэмрэ и дахагъымрэ къызэрыщ сурэт телъыджэхэр утыку къызэрырахьар.

- Ди сурэтыщlхэм, скульпторхэм, Iэпщlэлъапщlэхэм къагъэщI дахагъэм щIыупсэр зэригъэгуфIэм, дэрэжэгъуэ ин зэрыратым фIыуэ сыщыгъуаззщ, - жIащ министрым. - Дахагъэр куууэ зыхъэзыщIэхэмкIэ, Iуазджэм и щIыхуэхэмкIэ ди республикэр зэрыкъулейм дегъэгуфIэ.

КъБР-м и Сурэтыщlхэм я зэгухьэныгъэм и унафэщI **Темыркъан Геннадий** жIаI сурэтыщI Iэзэхэм я лэжьыгъэ телъыджэхэр, узыгъэгупсысэхэр мы гъэлъэгъуэныгъэм зэрыхагъэхьар, республикэм исхэми гъуазджэм и щIыхуэхэми ахэр гъэщIэгъэн зэращIыхьуныр.

КъБР-м и Лъэпкъ музеймрэ щагъэльагъуэ сурэтхэм кьадэкIуэу, выставкэм увыпIэфI щауфбдащ лъэпкъым кьыдэгъуэгурыкIуэ щэнхабзэ хьугъуэфIыгъуэхэм. Ар адыгэм зэрихьэ Iэщlэ-фащэхэщ, дыжьын бгыриплхэрщ, бгъэлулъхэрщ, бзылъхъугъэхэм кьагъэсэбэп нэгъуэщI хьэпшIыпхэрщ, цIуГэнэхэрщ, арджэнхэрщ. Дыщэ Iуданэкlэ хэдыкIа, дыщэидзэ щIа кьэлътмакъэхэм, хьэджэбз хьэпшIыпхэм кьыпхуэзэIуах лъэпкъым кьыдэгъэгурыкIуэ тхьипхъэхэм я дахагъэр. Абыхэм ухагъэгуаззэ адыгэм и блэкIам, кьикIуа тхьидэ гъуэгуанэм, и щэнхабзэ, гъуазджэ хьугъуэфIыгъуэм.

Кавказ Ищхъэрэр Урысей пащтыхьыгъуэм хьихьа щыхъуам хэгъэгум къыщыхъуэ зэхъуэкIыныгъэхэр зи лъабжьэ сурэтхэри щIэщыгъуэщ. Гъэлъэгъуэныгъэм щыбольагъу Франджым къыщыдэкIуэу щыта Гагарин Григорий и «Кавказым щыпсэу лъэпкъхэм я фащэхэр» альбомым ихуа сурэтхэр, КъБР-м и Iэтащхьэ КIуэкIуэ Юрий зэхуихьэса, XVIII - XIX лIэщIыгъуэхэм Европэм къыщыдэкIа, Лъэпкъ музеймрэ тыгъэ хуища гравюрэхэр. Абыхэм къыщыгъэлъагъуэщ XVIII лIэщIыгъуэм и етIуанэ Iыхьэмрэ - XIX лIэщIыгъуэмрэ адыгэхэмрэ Кавказым щыпсэу нэгъуэщI лъэпкъхэмрэ зэрахьэу щыта фэилъхьэгъуэхэр. Дэтхэнэми псэгъэгуфIэ-дахагъэ яхэлъщ, лъэпкъым и щэнхабзэр, и тхыдэм щыщ напэкIуэцIхэр къызэщIакъуэж. А псом къыдэкIуэ блэкIамрэ нобэмрэ зэпэщIэ, цIыхубзхэм, цIыхухъухэм я зыхуэпэкIэ, лъэпкъым и псэукIэ я лъэныкъуэкIэ къэхъуа зэхъуэкIыныгъэхэм гу лъыуагъатэ. Выставкэм щыбольагъу художник цIэрыIуэ Лансере Евгений и скульптурэхэр, графикэ, литографие лэжьыгъэхэр, дэрбзэрхэм, лъэпкъ фащэхэр зыдэхэм къагъэщIэрэщIэжа цIыхухъу, цIыхубз, ныбжьыщIэ фащэхэр, щIакIуэр, цIыхубз IэпщIэлъапщIэ ПIаз Александр и лэжьыгъэхэр, Мазло Руслан и арджэнхэр.

Гу лъыботэ адыгэр зи ужь ихьэ дэтхэнэ зы Iэзэгугъуэми бгъэдыхьэкIэ щхьэхуэ хуиIэу зэрыщытам. Хьэпшыпхэмрэ Iэщlэ-фащэхэмрэ къэбГъэсэбэпыну, зепхьэну тыншу икIи IуплъэгъуафIэу, и теплъэм зыIэпишэу щытын хуейт. Псом хуэмыдэу тъэщIагъэунт XVIII-XIX пIэщIыгъуэхэм псэуа адыгэ зауэлIхэм я шыфлIыфэр къызэрыщ сурэтхэр. Адыгэхэм ди лъэпкъ фащэ жаIэу хьэгъуэлIыгъуэхэм, гуфIэгъуэ зэхьыхьэм мыхъуу, махуэ къэс ящыгъуэ щыта фэилъхьэгъуэхэр, дыжьын, дыщэ пыIэхэр, бгыриплхэр, уагъэхэр, тхыпхъщIыкIыхьэхэр дахэ дыдэу къагъэльэгъуащ.

Ди япэ итахэр дахагъэм зэрыхуэнэхъуеинщэм къыздэкIуэу, лыгъэ мыкIуэщIи зэрахэлъар кьахоущ утыку кърахьа сурэтхэм, Iэщlэ-фащэхэм. Зэ еплъыгъэкIэ абыхэм псэ яхуэгъэну зэрыщытамкIэ шэч уагъэщI. Ауэ, зэрытщIэщи, адыгэлIым Iэщlэ къыщIидтар Iэмалымышагъэ Iуэхущ, и Хэкумрэ щIыхьыжэ ихъумэжьын папщIэщ.

«Къэбэрдей-Балъкъэрым и сауэтхэтэр» гъэлъэгъуэныгъэм хьихьэу музеймрэ къыщыкIуэ, политикэ лэжьакIуэхэм къьабгъэдэкIа, фэеплъ саугъэт хъуа Iуазджэм и хьэпшIыпхэр.

Гъэлъэгъуэныгъэхэм зрагъэхьэлIащ республикэм и сурэтыщlхэм, гъуазджэр фIыуэ зыльагъуэм, кьалэм и хьэщIэхэм. Выставкэмрэ фокIадэм и кIэ пщIондэ зэIухуэф щытынущ. Ар щIэщыгъуэ, гъэщIэгъуэн ящыхъунущ Кавказ Ищхъэрэм и лъэпкъхэм я блэкIам, тхыдэм, лъэпкъ фащэхэм, зэуапIэм къыщагъэсэбэпа Iэщlэхэм дихьэххэм. А хьэпшIыпхэр, фащэхэр къэзыгъэщIэрэщIэжхэм зи гугъу тщIы лэжьыгъэхэр къаззрахуэщIхьэпэнымэ ушэ хэлъкIым. А псом къыдэкIуэу щIыналъэм и щIыхуэ и тхыдэр щIэблэм ящымыгъэгъупщэныкIэ гъэльэгъэныгъэхэм кьалэнышхуэ ягъэзащIэ икIи адыгэ лъэпкъым кьикIуа гъэсэгуанэр къызыхэщ выставкэхэм цIыхухэм я псэм дахагъэр, гуапагъэ къызэрыщигъэушынымэ шэч хъункъым.

ТЕКIУЖЬ Заретэ.
Сурэтхэр **Къарей Элинэ** *триходж.*

ЕплIанэ къыдэкIыгъуэ

«Iуащхьэмахуэ» журналым мы гъэм и зи чэзу еплIанэ къыдэкIыгъуэр иджыблагъэ дунейм кьытехьащ. Къыжьыпхъэщ, абы ихуа тхыгъэхэмрэ уэсэхэмрэ я нэхъыбэр Къэбэрдей-Балъкъэрыр Урысейм зэрыгухьам, Налшык кьалэм, КъБР-м и Къэралыгъуэм зэрытрауху-хуар.

ЖУРНАЛым ихуащ Дзэмыхь Къасболэт Къэбэрдей-Балъкъэрыр езым фIэфIу Урысейм зэрыгухьэрэ илъэс 460-рэ зэрырикъум триухуа тхыдэр зи лъабжьэ «Гъуэгу зэхэгъэкIыпIэ» тхыгъэ гъэщIэгъуэныр. Абы зыубгъуауэ щыгъэкрыхащ Къэбэрдейр Урысейм гухъэным щIэдзапIэ хуэхъуам, лъэпкъитIыр благъэкIэ зэпыщIа зэрыхъуам кьрикIуа Iуэхугъуэхэр. АдэкIэ фыкьыщеджэну Iэмал фиIэщ Мэлбахьуэ Елбэрд и «Щумыгъэпщкlуам щыльхьуэ» романым щыщ пычыгъуэм. ПащIэ Бэчмырзэрэ КIуащ БетIалрэ Москва кьалэм, Къэбэрдейм трауху усэхэм.

КIунтIыщ-Хьэпцlэ Аннэ и тхыгъэм фыщыхегъэгъуаззэ хабзэм и хьумакIуэу лэжьа, майор, уэрэдус икIи уэрэджьIакIуэ ДышэкI Залымхъан Къэбэрдейр Урысейм зэрыгухьэрэ илъэс 400 зэрырикъуэр Москва Iэтащ-уэ щагъэльэпIам ирихьэлIэу и Iэдакъэ кьыщIэкIа «Лэжьакlуэхэм я марш» уэрэдым и хьыбарымрэ кьалащхьэм щагъэкIуэкIа а гуфIэгъуэ зэхьыхьэшхуэм Дыщэкlым и уэрэдыр зэрыщигъэззэщIамрэ.

«ЖьантIэ» Iыхьэр къызэIуех тхакIуэ Теунэ Хьэчим къызэральхъэр илъэси 105-рэ зэрырикъум Елгъэр Кашиф триухуа «Зи къалэмыр зэи мыубзэщхъуа» тхыгъэм. Абы кьыкIэльокIуэ Теунэм и «Щэджэмокъуэ лъэпкъыр» романым щыщ пычыгъуэ. Апхуэдэу мы Iыхьэм фыкъыщеджэ тхакIуэ КIэрэф Мухьэмэд къызэралъхурэ илъэс 95-рэ зэрырикъум и щIыхькIэ Елгъэр Кашиф игъэхъэзыра «Лъэужь» тхыгъэм, КIэрэф Мухьэмэд и «Лъэужь е лIэужь» повестым і щыщ пычыгъуэхэм. Тхыгъэ хьэлэмэтхэм кьакIэльокIуэ усакIуэ Брай Адэлбий кьызэралъхурэ илъэс 80 зэрырикъум траухуахэр. Апхуэдэхэщ КхъуэIуфэ Хьэчим и «Щхьэгъубжэ нэху: усэмрэ псэмрэ зэщIэзыгъабла», Мэзыхьэ Борис и «УсакIуэфIт, ныбжьэгъу нэст» тхыгъэхэр, Брай Адэлбий и усэхэр.

«Публицистикэ» Iыхьэм ихуащ Нэщlэпыджэ Замира и «Хамэ къэралхэм щыщ адыгэ цIыхубз цIэрыIуэхэр» тхыгъэр. «Iуащхьэмахуэм» и щIэджыкIакIуэхэр абы хегъэгъуэзэ Тыркум и уэрэджьIакIуэ Алтан (Бэгъущэ) Гулджан, тхакIуэ цIэрыIуэ Къущхьэ Севим, адыгэ актрисэ цIэрыIуэ Шорэ Тюркан, Франджым и ЛIыхъужь Хьэгъундокъуэ Елмэсхъан, франджы литературэм и классик Шарлоттэ ХьэIишэт-Аиссе, къэфакIуэ Iэзэ, кинорэ театрымрэ я артисткэ Щамырзэ Монике сымэ я гъащIэмрэ я гуащIэмрэ.

«ЩIэблэ» Iыхьэм ихуащ ГъукIэ Маринэ и «СыщIалэу фигу сыкъренэж» рассказыр.

Журналым и зи чэзу къыдэкIыгъэ зэхуещIыж Мыз Ахьмэд и псалъэзэблэдзымкIэ.

ТЕКIУЖЬ Заретэ.

Аргуэру зэрытегъэкIуакъым

«Черноморец» (Новороссийск) - «Спартак-Налшык» (Налшык) - 0:0. Новороссийск. «Центральный» стадион. ФокIадэм и 8-м. ЦIыху 800 еплъащ.

Судьяхэр: Иванников (Ставрополь), Петров, Харченко (тIури Астрахань щыщщ).

«Черноморец»: Швагирев, Пуляев (Фулга, 37), Юдин, Кузнецов, Резников, Селеменев, Петрук, Миносян, Чалый, Григорян (Каньянов, 66), Бояринцев (Прус, 56).

«Спартак-Налшык»: Щоджэн, Лелюкаев (Жылэ, 46), Муслуев, Шахтиев (Абидинов, 21), Абазэ, Магомадов, Ахриев (Ашуев, 73), Медников (Мэщыкъуэ, 66), Пащты (Михайленко, 46), Гугуев, ЛIуп.

Дагъуэ къыхуащIащ Миносян.

«Спартак-Налшыкымрэ» «Черноморецымрэ» зэрызэхуэзэрэ куэд щIатэкъым. Абы щыгъуэм Урысей Федерацэм и кубокым щыщIэбэна зэIущIэр зэрытемыгъэкIуауэ иухри, лъэныкъуэхэр пенальти еуэн хуей хъуащ, адэкIэ кIуэнур зэхагъэкIын папщIэ. Иджы апхуэдэ Iэмал щыIэтэкъым - джэгум хухаха зэманым кърикIуар зэрыщыгъу къэнэжынут икIи зэрытемыгъакIуэмэ, тIуми очко тIурыт! яфIэкIуащIэ, зырыз кьаухьынурэ. Абы щыгъуэми, турнир таблицэм щаIыгъ увыпIэ лъахъшэхэр къэпльитэмэ, командзхэр Iэмал имыIэу ерыщуебгъэрыкIуэн хуейт. ТекIуэныгъэхэрат ахэр щытыкIэ гугъуэм хуэмурэ къызэшыныр.

Джэгум и пэщlэдзэр удэзыхьэх хъуащ. Зэрыхуагъэфэщауэ, «Спартак-Налшыкри» «Черноморец»-ри кьаруушхуэкIэ ебгъэрыкIуэу хуежьащ. Япэу зи насыпэ кьикI пэтар хьэщlэхэращ: Ахриевым кьыхита топыр Гугуевым гъуэм дигъэкIыным зымащIэ дыдэщ иIэжар. КьыкIэльыкIуэу хэгъэрейхэм хуэфэщэн жэуап кьатащ, ауэ Селеменевым кIыхьлIыхь зищыщэри Iэмал хъарзынэр зыIэщIигъэкIащ. Адэкlэ налшыкдэсищ зэуэ «Черноморец»-м и гъуэм бгъэдыхьащ, зы гъуащхьэхъуэм закъуэ фIэкIа кьэлапщIэмыту. Арщхьэкlэ ЛIупым топыр тэмэму Пащтым Iэригъэхьэфэкъым. Мыгувэу Григорян гугъуихри фIахьащ. Дауи, ахэращ турнир таблицэм и кIэух увыпIэмэ зыIыгъыр.

АдэкIэ фыщыдгъэгуэзэнщ етIуанэ дивизионым и «Ипщэ» гупым иужьку щыгъэхэта джэгугъуэм кърикIуа бжьыгъэхэм. Мис ахэр: **«IэфIыпс»** (Iэфыпс) - **«Динамо-Ставрополь»** (Ставрополь) - **3:1**, **«Армавир»** (Армавир) - **«Академия»** (Дон Іус Ростов) - **2:0**, **«Анжи-2»** (Мэхъачкъалэ) - **«Чайка»** (Песчанокопское) - **1:1**, **«Мэшыкъуэ-КМВ»** (Псыхуабэ) - **«Биолог-Новокубанск»** (Прогресс) - **0:1**, **«Дружба»** (Мейкъуапэ) - **«Легион Динамо»** (Мэхъачкъалэ) - **1:0**, **СКА** (Дон Іус Ростов) - **«Ангушт»** (Нэзрэн) - **3:0**, **«Краснодар-2»** (Краснодар) - **«Спартак-Владикавказ»** (Владикавказ) - **1:0**.

КъыкIэльыкIуэ джэгуГъэр «Спартак-Налшыкым» и стадионым щIигъэкIуэ-кIынущ. ФокIадэм и 16-м абы кьригъэблэгъэнущ Дон Іус Ростов и СКА командзр.

ЖЬЛАСЭ Заурбэч.

Урысей Федерацэм футболымкIэ и етIуанэ дивизионым и «Ипщэ» гупым зэхьэзэхуэр зэрыщIекIуэкIыр

	Командзхэр	Дж.	Къ.	З.	ФI.	Т.	О.
1.	**«Краснодар-2»**	7	6	0	1	18-5	18
2.	«Армавир»	7	6	0	1	13-3	18
3.	«IэфIыпс»	7	5	1	1	10-3	16
4.	СКА	8	4	2	2	15-10	14
5.	«Биолог-Новокубанск»	8	4	2	2	9-6	14
6.	«Чайка»	8	4	2	2	6-5	14
7.	«Ангушт»	8	3	3	2	9-8	11
8.	«Анжи-2»	6	3	2	1	11-6	11
9.	**«Спартак-Налшык»**	8	2	5	1	10-6	11
10.	«Дружба»	7	3	1	2	8-11	10
11.	«Легион Динамо»	8	2	2	4	10-12	8
12.	«Черноморец»	7	2	2	3	4-8	8
13.	«Мэшыкъуэ-КМВ»	7	2	1	4	6-8	7
14.	«Спартак-Владикавказ»	8	1	2	5	6-10	5
15.	«Академия»	7	0	3	4	4-15	3
16.	«Динамо-Ставрополь»	7	0	2	5	11-21	2
17.	«Кубань-2»	6	0	0	6	5-18	0

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и депутатхэмрэ КъБР-м и Парламентым и Аппаратым и лэжьакIуэхэмрэ КъБР-м и Парламентым и депутат **Шумахуэ Арсен Владимир и къуэм** хуогузавэ абы и адэ **Шумахуэ Владимир Сэлмэн и къуэр** дунейм зэрехьжам кьыхэкIыу.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и депутатхэмрэ КъБР-м и Парламентым и Аппаратым и лэжьакIуэхэмрэ хуощIыгъуэ КъБР-м и Парламентым и правовой управленэм и унафэщIым и къуэдзэ-правовой къэпщIтэныгъэмкIэ къудамэм и унафэщI **Вэрокъуэ Руслан Валерий и къуэм** абы и анэ **Ажбэчыр Татьянэ Александр и пхъур** дунейм зэрехьжам кьыхэкIыу.

Редактор нэхъыщхьэ ХЬЭФIЫЦIЭ Мухьэмэд

Редколлегием хэтхэр:

Жьэкlэмыхъу Маринэ (редактор нэхъыщхьэм и япэ къуэдзэ), **Жылаэ Заурбэч** (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), **Ширдий Маринэ** (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), **Къаншокъуэ Эллэ** (жэуап зыхь секретарь), **Къардэн Маритэ, Нэщlэпыджэ Замирэ, Хьэжыкъарэ Алик, Щхьэщэмыщl Изэ.**

Адыгэ псалъэ» газетыр КъБР-м и Парламентымрэ Правительствэмрэ иригъэтхащ (учредителэр).

КъыдэзыгъэкIэжмрэ редакцэмрэ я хэщIапIэр

360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 5

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэхэм - 42-63-64, 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкIэ, жылагъуэмрэ лъэпкъ IуэхуэхэмкIэ - 42-22-86; кьуажэ гъащIэмрэ экономикэмкIэ - 42-57-59; щэнхабзэмкIэ - 42-75-36; обозревателхэм - 42-22-89; хабзэхъуэ Iуэхущlапlэхэм ядэлэжьэныкIэ - 42-60-53; хъыбарыщIэхэмкIэ, спортымрэ письмохэмкIэ - 42-22-88; егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкIэ - 40-15-31; зэдзэкIакIуэхэм - 42-21-88; корректорхэм - 42-60-27; бухгалтериемкIэ - 40-69-32; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер Iэнатlэм - 42-26-41; сурэттехым - 42-75-78.

Тедзэ тхыгъэхэм кьыщыхьа бжьыгъэхэм, кьыщIэта Iуэхугъуэхэм я пэжагъымкIэ ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Iуэху епльыкIэр зэтехуэ зэпыту щыткъым.

Газетыр Iэ тезыдзахэм ихуэхьынымрэ и пщэ дэлъщ КъБР-м федеральнэ пощт зэпыщIэныгъэхэмкIэ и управленэм.

Тел.: 76-01-28, 76-01-10

Газетыр 2016 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м Печатным и хуитынымгъэр хъумэнымкIэ Къэбэрдей-Балъкъэр щIыналъэ Iуэхущlапlэм ПИ № ТУ07-00117-м щIэту ятхащ.

Зы илъэсым газетыр 250-рэ къыдокI.

«Тетраграф» ООО-м щытрадзащ.

КъБР, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 33

Мы къыдэкIыгъуэм елэжьахэщ: жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ **ДышэкI Соня**, *редактору* **Лъостэн Музэ**, *корректорхэу* **Афа Тамарэ** *(2, 4-нэ нап.),* **Инэрокъуэ Азэмэт** *(1, 3-нэ нап.). Компьютерклэ газетым и теплъэр ящIащ* **Дол Маринэ, Щомахуэ Марианнэ, Бещто Оксанэ,** *сурэтхэм елэжьар* **Бицу Жаннэщ.**

Номерыр «Адыгэ псалъэм» и компьютер IэнатIэм щагъэхъэзыращ.

Газетым Iэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м, щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ.

Индексыр 51531 ● Тираж 3.507 ● Заказ №1142